

บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2
ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

นายสุรพล กายเพชร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Roles of Teachers that Affected the Results of the Election for a Member of
Parliament Representing Zone 2 in Phetchaburi Province
on Sunday, 3 July 2011**

Mr. Surapol Kaypet

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government
School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี
เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

ชื่อและนามสกุล นายสุรพล กายเพชร

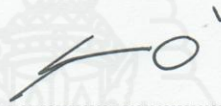
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง

สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรัชย์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรัชย์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. วรวิทย์ ไรจนพล)

(รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรัชย์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา รัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

ผู้ศึกษา นายสุรพล กายเพชร รหัสนักศึกษา 2498002217 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ยุทธพร อิศรชัย **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 เฉพาะอำเภอชะอำและอำเภอยายาง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 30 คน เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า (1) บทบาทครูที่เป็นทางการ คือ การจัดการเลือกตั้งครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง การรณรงค์ลงคะแนนเลือกตั้งครูจัดกิจกรรมรณรงค์การไปใช้สิทธิในหมู่บ้านและชุมชน เป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัด เป็นผู้อำนวยความสะดวกประจำหน่วยเลือกตั้งวางตัวเป็นกลางเป็นไปตามระเบียบ (2) บทบาทครูที่ไม่เป็นทางการมีความคิดเห็นที่สอดคล้องและแตกต่างกันบางส่วน คือ การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อนสนิทวางตัวเป็นกลาง แสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองมีการขอความช่วยเหลือในด้านการสนับสนุนการศึกษา การเป็นฐานคะแนนเสียงทั้งหมดไม่เป็นฐานคะแนนเสียงและวางตัวเป็นกลาง การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เลือกคนดีที่มีความสามารถ

คำสำคัญ บทบาทครู การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี

Independent Study title: Roles of Teachers that Affected the Results of the Election for a Member of Parliament Representing Zone 2 in Phetchaburi Province on Sunday, 3 July 2011

Author: Mr. Surapol Kaypet; **ID:** 2498002217; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Independent Study advisor:** Yuttaporn Issarachai, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objective of this research was to study the official and unofficial roles of teachers that affected the results of the election for a member of parliament representing Zone 2 in Phetchaburi Province on Sunday, 3 July 2011.

This was a qualitative research. The sample population consisted of 30 teachers, school administrators and educational personnel in Cha-am District and Tha Yang District, Phetchaburi Province. The samples were chosen through purposive sampling. Data were collected using an interview form and were analyzed descriptively.

The results showed that (1) Teachers played the following official roles in the election: in election management, teachers participated in election-related education and public relations activities; in campaigning, teachers organized activities in neighborhoods and communities to encourage people to vote; as committee members of polling sites, teachers strictly carried out the law; as directors of polling sites, teachers remained neutral and followed the rules. (2) As for teachers' unofficial roles in the election, the samples interviewed mostly agreed but some had differing opinions. Most said that when expressing their political views with close friends, they remained neutral. They also expressed political opinions through the Internet. As for relationships with the candidates, most of the teachers said they had asked the candidates to provide support for education. None of the teachers interviewed worked as canvassers for a candidate and all remained neutral. In choosing who to vote for, they chose good and capable candidates.

Keywords: role of teachers, parliamentary election, Phetchaburi Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ต่างๆในการศึกษาค้นคว้า ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ยุทธพร อิศรชัย ประธานกรรมการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษามาตั้งแต่ต้น ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วรวัลญษ์ โรจนพล ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 2 ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 ทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งข้อมูลที่ได้มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ ประสานงานด้านต่างๆให้สำเร็จลุล่วงด้วยไมตรีที่ดียิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครอบครัวและเพื่อนที่ดีทุกท่าน ที่ได้ให้การดูแล สนับสนุนในทุกๆเรื่องและเป็นกำลังใจในการเรียนและการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จการศึกษาอย่างสมบูรณ์

สุรพล กายเพชร

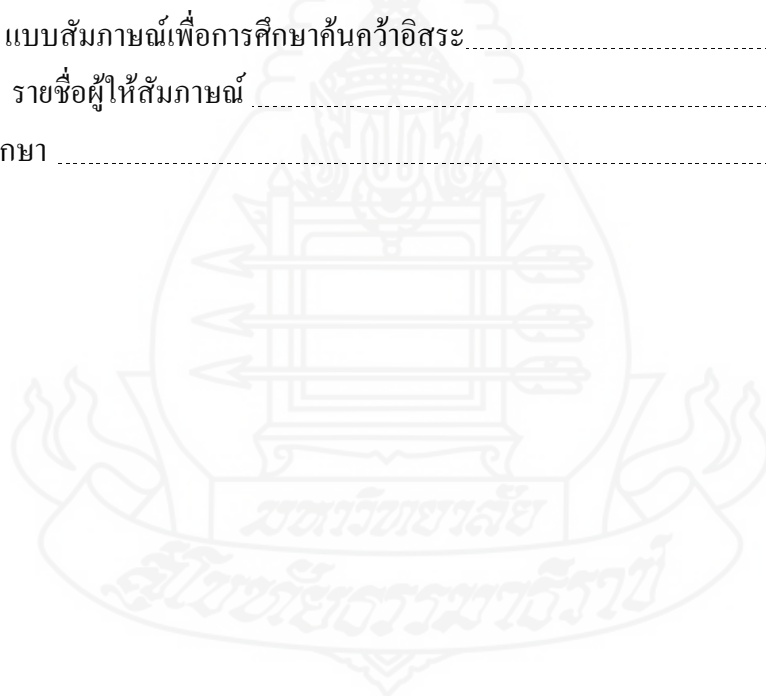
มิถุนายน 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	15
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมความร่วมมือร่วมเลือกตั้ง	29
แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์	34
ข้อมูลจังหวัดเพชรบุรี	37
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 ผลการศึกษายาทบาทของครูกับการเลือกตั้งอย่างที่เป็นทางการ	55
ตอนที่ 1 ผลการศึกษายาทบาทของครูกับการเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปการวิจัย	63
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	81
ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	82
ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	85
ประวัติผู้ศึกษา	88

ณ

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 2 เพชรบุรี	52

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองในทุกระดับของประชาชนถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย การที่จะทำให้ประชาชนใช้อำนาจในการปกครองตัวเองนับว่าตรงกับความหมายของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดแต่ปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในฐานะที่ตนเองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ทั้งนี้มีหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการด้านต่าง ๆ เช่น นักการศึกษา นักรัฐศาสตร์ ผู้เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองได้ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือระบบการศึกษาในโรงเรียนล้มเหลวในการเรียนการสอนประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชน เนื่องจากการศึกษาของไทยมุ่งผลิตคนโดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ามุ่งเสริมสร้างความสามารถ ครูจึงต้องส่งเสริมในการสอนให้เด็กนักเรียนเรียนเพื่อสามารถแข่งขันกับคนอื่นได้ และครูผู้สอนยังต้องปฏิบัติภารกิจอีกหลายบทบาทหน้าที่ในเวลาเดียวกันทิศทางการศึกษาที่เกี่ยวกับหลักประชาธิปไตยไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 มาตรา ๙ อธิบายไว้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยให้กับเยาวชนและประชาชนอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศดังนั้นถ้าหากครูทุกคนได้สอดแทรกและฝึกฝนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในการเรียนการสอนรู้จักสิทธิหน้าที่ มีวินัยในตนเอง ตลอดจนปลูกฝังสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมส่งเสริมและสนับสนุนในการเข้ามามีส่วนร่วมในหลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่องแล้ว การพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง

ในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เกิดความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศและพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

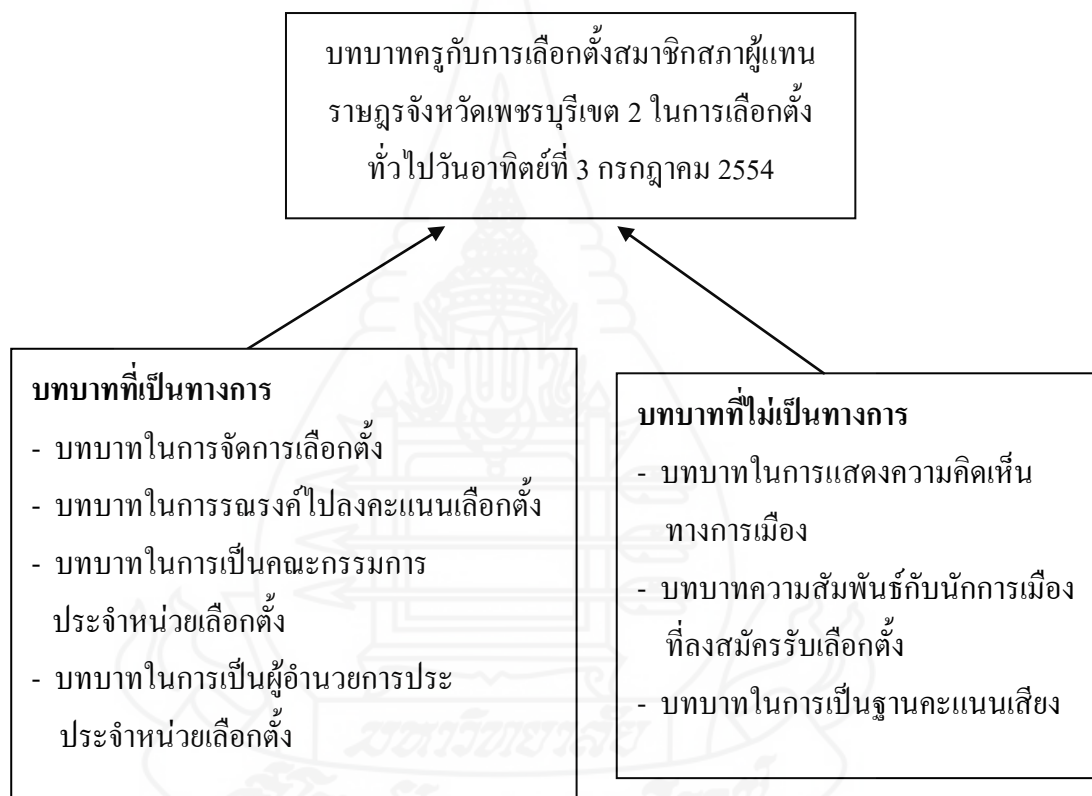
บทบาทของครูปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตเป็นอย่างมากทั้งนี้เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองวัฒนธรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ครูในชุมชนท้องถิ่นในสภาพความเป็นจริงของสังคมเป็นกลุ่มบุคคลที่มีหลายบทบาทหลายหน้าที่ เช่น เป็นผู้สอนให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่เด็กนักเรียนและประชาชนในชุมชน ส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน อันเป็นรากฐานของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเป็นฐานคะแนนเสียงให้กับพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง ความสำคัญของครูมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถชักจูงโน้มน้าวให้คนในชุมชนเห็นคล้อยตามได้ไม่ว่าเป็นกิจกรรมด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาความรู้ การใช้พื้นที่สาธารณะ การเลือกตั้งผู้แทนในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและกระบวนการการเลือกตั้งที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะให้เกิดผลดีอย่างเต็มที่จะต้องมีระบบการตรวจสอบโดยประชาชน และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการปฏิรูปการเมืองเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยเริ่มตั้งแต่การให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในทุกระดับการจัดการเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สุจริต และเที่ยงธรรม การสนับสนุนกิจการของพรรคการเมืองให้สามารถดำเนินการตามแผนงานโครงการที่วางไว้และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนตลอดไป(คณะกรรมการการเลือกตั้ง 2545: 101)

จากประเด็นในเรื่องบทบาทของครูในหลายฐานะหน้าที่จึงทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะทำการศึกษถึงบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทที่เป็นทางการและบทบาทไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง โดยทำการศึกษบทบาทของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 ในอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ โดยพิจารณาว่าครูแต่ละกลุ่มมีบทบาทอย่างไร ด้วยขอบเขตความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 ที่อยู่ในเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 เพื่อได้ทราบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาทางการเมืองการปกครองต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทที่เป็นทางการและบทบาทไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านพื้นที่เก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เขตเลือกตั้งที่ 2 เฉพาะอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. ขอบเขตด้านประชากร ประกอบไปด้วย 3 กลุ่มคือ 1.กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 จำนวน 73 คน 2.กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 73 คน 3.กลุ่มครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 621 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 8 คน สัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนทั้งสิ้น 11 ศูนย์เครือข่าย จำนวน 11 คน สัมภาษณ์แบบเผชิญครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง 11 ศูนย์เครือข่าย ๆ ละ 1 คน จำนวน 11 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาบทบาทของครูเฉพาะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

นิยามศัพท์

ในการศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง ผู้ศึกษาได้ให้คำจำกัดความนิยามศัพท์ไว้ดังนี้

บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปฏิบัติในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

หน้าที่ หมายถึง กิจที่จะต้องทำด้วยความรับผิดชอบการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และระเบียบคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย

การจัดการเลือกตั้ง หมายถึง ภารกิจตามพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2554 ในการณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

วันเลือกตั้ง หมายถึงวันที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

นักการเมือง หมายถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

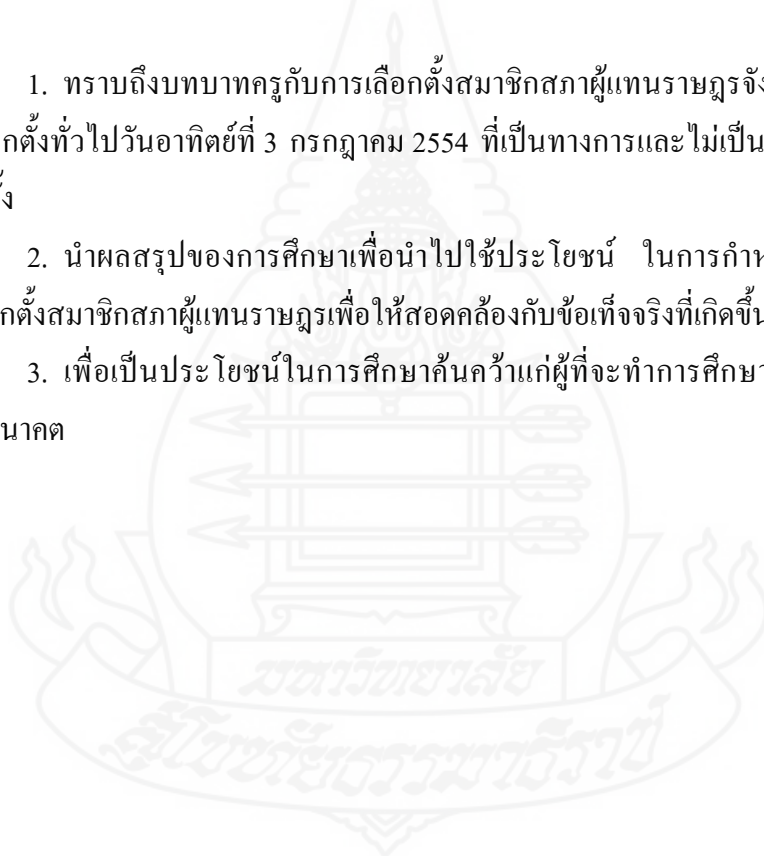
ครู หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

บทบาทที่เป็นทางการ หมายถึง การทำตามกฎหมายเช่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 การทำตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การทำตามพระราชบัญญัติระเบียบครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 การทำตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทที่ไม่เป็นทางการ หมายถึง การมีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ความสัมพันธ์กับนักการเมือง ความสัมพันธ์เป็นฐานคะแนนเสียง เป็นญาติ เป็นเพื่อนกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไม่ทำตามระเบียบปฏิบัติที่วางไว้ เป็นความคิดเห็นส่วนตัว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง
2. นำผลสรุปของการศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ในการกำหนดแนวทางในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้ที่จะทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการค้นคว้า โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมเลือกตั้ง
4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์
5. พื้นที่เขตการเลือกตั้งที่ 2 จังหวัดเพชรบุรี
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ ซึ่งได้มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่าบทบาทใน ลักษณะใกล้เคียงกัน ดังนี้

กมล ทองธรรมชาติ (2522 : 25) ได้นิยามความหมายของบทบาทไว้ว่า “บทบาท” หมายถึงแบบแผนของความต้องการ เป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ค่านิยม และการกระทำ ที่สมาชิกของสังคมต่างคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะของตำแหน่งที่มีอยู่

สุพัตรา สุภาพ (2542 : 30) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นบิดา บทบาทคือต้องเลี้ยงดูลูก เป็นครูบทบาท คือ สั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี เป็นแพทย์ คือ รักษาคนไข้ จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีบทบาทหลายบทบาทแต่ละบทบาทก็มีความสมบูรณ์หรือต่างก็สมดุลกัน เช่น มีครูก็ต้องมีนักเรียน มีนายจ้างก็ต้องมีลูกจ้าง มีเจ้านายก็ต้องมีลูกน้องทั้งหมดก็มีความแตกต่างกัน แต่ก็ยังมีความสัมพันธ์กันและต้องเชื่อมโยงกันซึ่งมีความสอดคล้องกับ โคเฮนและออร์บุช

ที่กล่าวว่า บทบาทหมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งคาดหวังว่าบุคคลอื่นจะปฏิบัติตามตำแหน่งหรือสถานภาพและบทบาทที่เหมาะสมเรียนรู้ได้จากกระบวนการต่างๆ ในสังคมที่ผ่านมาแล้วซึมซับเข้าไปในตัวบุคคล

อุทัย หิรัญโต (2519 : 120) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออกของคนที่คนอื่นคาดคิดหรือคาดหวังให้ทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างการที่ประชาชนคาดหมายหรือหวังให้เขากระทำอย่างนั้น ก็ถือเอาฐานะหน้าที่ทางสังคมของเขาเป็นมูลฐาน

จางง์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2540 : 37-38) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า คือ การที่บุคคลกระทำหน้าที่ตามสภาพของตนเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้เป็นการกระทำของบุคคล ผู้ที่มีสภาพเหมือนกันย่อมมีการแสดงบทบาทเป็นแบบเดียวกัน บรรทัดฐานที่กำหนดไว้ ลักษณะของบทบาทแบ่งเป็น 3 ด้านคือ

1. บทบาทในอุดมคติ (ideal role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้น

2. บทบาทตามที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (perceived role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นๆ จะคาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ย่อมเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม หรือบุคลิกภาพและประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคน

3. บทบาทที่แสดงออกอย่างจริงจัง (actual enacted role) ได้แก่ การกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย สถานการณ์ต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงบทบาทหนึ่งๆ จึงสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้ สถานภาพจึงเป็นโครงสร้างหรือกรอบที่กำหนดให้บุคคลแสดงบทบาทแตกต่างกันในระดับหนึ่ง แต่มีแนวทางที่สังคมยอมรับได้

Levinson (อ้างถึงไพโรจน์ แบนมาก 2543:33) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (norms) และความคาดหวังข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่นที่มีลักษณะในทำนองเดียวกันซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดไว้

2. บทบาทหมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่คิดและทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาทหมายถึงการกระทำ ของแต่ละคนที่จะกระทำโดยให้ความสำคัญกับโครงสร้างทางสังคม

มงคล หวังสุขใจและคณะ (2545: 66) ได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทสรุปว่า บทบาทแบ่งเป็น 2 ประเภท คือบทบาทที่ถูกคาดหวัง (Prescribed Role) หมายความว่า พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกคาดหวังให้เป็นไปตามบทบาทนั้น ส่วนบทบาทที่เป็นจริง (Enacted Role) หมายถึงการตอบสนองต่อบทบาทที่ถูกคาดหวัง หรือการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยที่บทบาทที่ปฏิบัติจริงอาจทำได้ครบหรือไม่ครบตามบทบาทที่ถูกคาดหวังก็เป็นไปได้

โคเฮน (Cohen, 1979, pp. 35-36) ได้ให้ความหมายของคำว่า "บทบาท" ไว้ว่า หมายถึงพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่น สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องปฏิบัติและ ยังให้คำอธิบายเรื่องความหมายซึ่งสรุปได้ว่าเป็นบทบาทที่ถูกกำหนด (prescribed role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางบุคคลจะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังโดยผู้อื่น แต่เรายังคงยอมรับว่าบุคคลจะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ และส่วนบทบาท ที่ปฏิบัติจริง (enacted role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดงหรือปฏิบัติออกมาจริงตาม ตำแหน่งของเขาส่วนความไม่ตรงกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้นอาจมีสาเหตุมาจาก

1. บุคคลขาดความเข้าใจในส่วนของบทบาทที่ต้องการ
2. บุคคลไม่เห็นด้วยหรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด
3. บุคคลไม่มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บลูม และ เซลนิก (Broom & Selnick, 1977, pp. 34-35) ได้อธิบายถึงคำว่า “บทบาท” ไว้ดังนี้

1. บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทในอุดมคติ (socially prescribed or ideal role) เป็นบทบาทตามอุดมคติที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่ง
2. บทบาทที่ควรกระทำ (perceived role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรจะทำหน้าที่ของตำแหน่ง โดยอาจจะไม่ตรงกับบทบาทในอุดมคติทุกประการ และอาจจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล
3. บทบาทที่กระทำจริง (performed role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำไปจริง ตามความเชื่อความคาดหวังตลอดจน ความกดดันและ โอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ลินตัน (Linton อ้างถึงใน สุภา สกุลเงิน, 2545, หน้า 10) เป็นนักมานุษยวิทยาคนแรกที่ทำให้แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่ง (status) และบทบาท (role) ของฐานะตำแหน่งนั้น Linton กล่าวไว้ว่า สังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตอบโต้ของคนในสังคมนั้น (reciprocal behavior) ถ้าหากคนไม่มีการกระทำตอบโต้ แนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่ง และบทบาทจะไม่เกิดขึ้น Linton เห็นว่าฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรม หมายถึง ตำแหน่งต่างๆ ที่มีอยู่ในรูปแบบหนึ่ง (a particular

pattern) ซึ่งเป็นเครื่องที่กำหนดบทบาทของตำแหน่งนั้นๆ ได้ว่าจะมีการทำหน้าที่อย่างไรเพราะฉะนั้น ตำแหน่งจึงเป็นสิ่งที่คู่กับบทบาทนอกจากนั้น Linton ยังได้จำแนกชนิดของฐานะตำแหน่งออกเป็น 2 ชนิด

1. ฐานะตำแหน่งที่ได้มาโดยกำเนิด (ascribed status)
2. ฐานะตำแหน่งที่ได้มาโดยการกระทำ (achieved status)

ลินตัน (Linton อ้างถึงใน สุภา สุกุลเงิน, 2545, หน้า 14-15) ได้ให้แนวคิดทฤษฎีบทบาทไว้ว่าการที่บุคคลจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ถูกกำหนดไว้ได้ดีหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ

1. ลักษณะเฉพาะของสังคมหรือชุมชน
2. วัฒนธรรม ประเพณีและความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง
3. บุคลิกภาพและความจำเป็นของบทบาทองค์ประกอบที่กล่าวมานี้ จะทำให้บุคคลแสดงถึงบทบาทตามนิสัยสิทธิหน้าที่ และตามสถานภาพของตน

อัลพอร์ท (Allport, 1973, pp. 181-184) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (role expectation) คือ บทบาทที่สังคมคาดหวังให้ บุคคลปฏิบัติตามความคาดหวังที่กำหนดโดยกลุ่มสังคมและโดยสถานภาพที่บุคคลนั้นๆ ครอบงำ

2. การรับรู้บทบาท (role conception) คือ การที่บุคคลรับรู้ในบทบาทของตนเอง ว่าควรจะมีบทบาทอย่างไร และสามารถจะมองเห็นบทบาทของตนเองได้ ตามการรับรู้ นั้นซึ่งเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั่นเอง โดยการรับรู้ในบทบาท และความต้องการของบุคคล ขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลตลอดจนเป้าหมายในชีวิตและค่านิยมของบุคคลที่สวมบทบาทนั้น

3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (role acceptance) จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ มีความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและบทบาทที่ตนรับอยู่การยอมรับบทบาทเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในบทบาท และการสื่อสารระหว่างสังคมและบุคคลนั้นทั้งนี้ก็เพราะว่าบุคคลอาจไม่ได้ยินยอมรับบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกจากสังคม ให้รับตำแหน่ง และมีบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติตาม เพราะถ้าหากบทบาทที่ได้รับนั้นทำให้ได้รับ ผลเสียหายหรือเสียประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขัดแย้งกับความต้องการ (role conflict) หรือค่านิยมของบุคคลนั้น ผู้ครองตำแหน่งอยู่ก็พยายามหลีกเลี่ยงบทบาทนั้นไม่ยอมรับบทบาทนั้นๆ

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (role performance) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง (actual role) ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคม คาดหวัง หรือเป็น

การแสดงบทบาทตามการรับรู้ และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลใดจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับ บทบาทนั้นๆ ของบุคคล ที่ครองตำแหน่งนั้นอยู่ เนื่องจากความสอดคล้องกับบทบาท ตามความคาดหวังของสังคม และการรับรู้บทบาทของตนเอง

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2516, หน้า 29-30) ได้อธิบายถึงคำว่า "บทบาท" ตามความคิดทางสังคมว่า "บทบาท" โดยทั่วไปอาจพิจารณาความหมายได้ 2 นัย คือ นัยแรกพิจารณา ในด้านโครงสร้างสังคม (social structure) "บทบาท" หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมที่มีชื่อ เรียกต่างๆ ซึ่งจะแสดงลักษณะโดยคุณสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น อีกนัยหนึ่งพิจารณา ในด้านการแสดงบทบาท หรือการปะทะสังสรรค์ของสังคม (social interaction) "บทบาท" หมายถึง ผลต่อเนื้อที่มีแบบแผนการกระทำที่เกิดจากการเรียนของบุคคล ที่อยู่ในสถานการณ์แห่งการปะทะสังสรรค์

ตามนัยแรกข้างต้น ซึ่งบทบาทจะเป็นการจำแนกชนิดของบุคคลในสังคม โดยจะถูกกำหนดให้แตกต่างกันซึ่งคุณสมบัติและพฤติกรรมของเขาที่มีปทัสถานบทบาทแสดงให้สังคมเห็นถึงการจำแนกกิจกรรมต่างๆ และลักษณะซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน ในสังคมของสมาชิกสังคม ตามนัยหลังบทบาทเป็นวิธีแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่สังสรรค์กันนั้นว่าจะปฏิบัติต่อกันอย่างไร หรือคาดว่าผู้อื่นจะปฏิบัติต่อตนเองอย่างไรซึ่งพิจารณารวมกันทั้งสองนัยบทบาทจึงเป็นตัวกลางระหว่างสังคมกับบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในสถานการณ์ ซึ่งพฤติกรรมของเขากลายเป็นแนวทางปฏิบัติของสังคม ดังนั้นทำให้สังคมจึงต้องมีการวางเป็นแบบของบทบาทที่ควรจะเป็น (ought-to-role) เอาไว้เมื่อสถานภาพ (status) เป็นที่รวมแห่งสิทธิและหน้าที่แล้วบทบาทก็เป็นลักษณะที่เคลื่อนไหวของสถานภาพ หมายถึง การใช้สิทธิและหน้าที่ให้บังเกิดผลนั้น คือ สถานภาพแสดงให้ทราบว่าบุคคลนั้นเป็นใคร

ทิตยา สุวรรณะชญ (2530, หน้า 4) บทบาทหมายถึงลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยฐานะตำแหน่งและเปรียบเทียบ "บทบาท" และ "ตำแหน่ง" เป็นเสมือนหนึ่งเหรียญสองด้าน กล่าวคือด้านหนึ่งเป็น "ตำแหน่ง" คือเป็นผลรวมของสิทธิหน้าที่แต่อีกด้านหนึ่งเป็น "บทบาท" คือเป็นการประพฤติตามสิทธิและหน้าที่นั้นและยังได้แบ่งบทบาทออกเป็น

1. บทบาทตามอุดมคติ (Ideal role) หรือ บทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางสังคมควรปฏิบัติ
2. บทบาทที่ปฏิบัติจริง (actual role) หรือบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางสังคมจะต้องปฏิบัติจริงและยังได้กล่าวไว้ว่า "บทบาทที่ปฏิบัติจริง" นี้เป็นผลรวมของบทบาทตามอุดมคติ บุคลิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งอารมณ์ขณะแสดงบทบาทและอุปกรณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอยู่

ปฏิกิริยาของผู้ที่เกี่ยวข้องแต่อย่างไรก็ตาม (จิตยา สุวรรณะชญ, 2527, หน้า 45) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า
ฐานะตำแหน่งและบทบาททางสังคมไว้ดังนี้

1. มีสถานภาพ (status) อยู่จริงในสังคมและมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะเขาไปแสดง หรือ
ครองสถานภาพนั้น
2. มีบทบาทที่ควรเป็น (ought-to-role) ประจำตำแหน่ง
3. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้นๆเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญใน การ
กำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น
4. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ได้มาจากการปะทะ
สังสรรค์ทางสังคม (socialization) ในสังคมนั้นๆ
5. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้น จะไม่แน่นอนเสมอว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ของคน
ที่ครองฐานะตำแหน่งอื่นๆ เพราะพฤติกรรมจริงๆ นั้นเป็นผลของการปฏิกิริยา ของคนที่ครอง
ตำแหน่งที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพ ของผู้อื่นที่เข้าร่วมใน
พฤติกรรม และครองกระตุ้น (stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ ที่เกิดการติดต่อทางสังคม

ซูด้า จิตพิทักษ์ (2525, หน้า 76-77) กล่าวคือ การศึกษาบทบาทเพื่อให้เข้าใจถึง ความ
ขัดแย้งทางบรรทัดฐานของสังคม และสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ทางสังคม จึงควรทำความเข้าใจ
เข้าใจบทบาท 3 ประการ คือ

1. ความคาดหวังในบทบาท (role expectation) แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของ ความรู้
ความเข้าใจ 2 ประการ
 - 1.1 ด้านการเร้าจากการติดต่อที่เกี่ยวข้องของบุคคลกับพฤติกรรมที่ปกติของบุคคล
อื่น
 - 1.2 ด้านการตอบสนองจากแนวโน้มของการแสดงออก
2. การรับรู้ในบทบาท (role perception) บทบาทแต่ละบทบาทมีความสัมพันธ์กันในระบบ
สังคมการกระทำตามบทบาทนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจของปัจเจกบุคคล การแปลความหมายรวมทั้ง
คุณสมบัติที่เป็นส่วนบุคคล สิ่งเหล่านี้กำหนดให้บุคคลรับหรือแสดง บทบาทแตกต่างกันออกไป
ตามลักษณะอุปนิสัย ความคิด ความรู้ มูลเหตุจูงใจ ประสบการณ์เดิม การอบรมฝึกฝน ความพึง
พอใจตลอดจนรวมถึงสภาพทางกายและจิตใจของบุคคลที่ดำเนินบทบาทนั้น
3. การขัดแย้งในบทบาท (role conflict) การที่บุคคลมีสถานภาพมากกว่าหนึ่ง สถานภาพ
ในสถานการณ์หนึ่งๆบทบาทของเขาที่จะต้องกระทำลงไป จึงมากกว่าหนึ่งบทบาทซึ่งอาจจะ
ก่อให้เกิดความยุ่งยากสำหรับเขาได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททั้งหลายนั้นขัดแย้งกันบุคคลก็ย่อม

ประสบกับความลำบากใจที่จะต้องกระทำหรือตัดสินใจแสดงบทบาทใดบทบาทหนึ่งได้อย่างราบรื่น

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2542, หน้า 92-93) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการการแสดงบทบาทของบรรดาสมาชิกภายในองค์การยอมรับสามารถกำหนดมาได้เป็น 4 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นระยะของการคาดหมายในบทบาท เมื่อคนเราเริ่มเข้ามาในองค์การก็จะมี การได้ข้อมูลและข่าวสารจากองค์การอาจโดยการปฐมนิเทศการอบรมเพื่อให้คนๆนั้นสามารถ คาดหมายถึงบทบาทที่เขาต้องแสดงออกในองค์การ

ระยะที่ 2 เป็นระยะที่เป็นทางการคนที่เข้ามาถูกกำหนดบทบาทที่จะต้องแสดง โดย อาจกำหนดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ระเบียบวิธีปฏิบัติงานกฎข้อบังคับและเขาจะต้องแสดงบทบาท ไปตามที่กำหนดเพื่อแลกกับผลตอบแทนซึ่งอาจจะเป็นผลตอบแทนทางด้านตัวเงินหรือทางการ ด้รับการส่งเสริมเลื่อนตำแหน่งหรือผลตอบแทนอื่นๆ

ระยะที่ 3 เป็นระยะของการเรียนในบทบาท เมื่อคนที่เข้ามาเริ่มปฏิบัติงานเขาก็จะเริ่มมี การเรียนรู้ในบทบาทที่เขาได้แสดงออกอย่างเป็นทางการ และในขณะเดียวกันเนื่องจากการ ทำงานต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการความคาดหมายของผู้ ร่วมงานที่ไม่เป็นทางการที่มีต่อบทบาทของเขาก็มีส่วนสำคัญ เขาต้องพยายามที่จะปรับบทบาทของ เขาให้สอดคล้องกับความคาดหมายที่เป็นทางการจากองค์การ และความคาดหมาย ที่ไม่เป็นทางการจาก ผู้ร่วมงาน

ระยะที่ 4 ระยะของการคงอยู่หรือออกไปจากองค์การ เมื่อคนเข้าในองค์การได้ ปฏิบัติงานมาจนถึงระยะนี้เขาก็ทราบว่าเขาควรจะอยู่หรือลาออกไปจากองค์การโดยอาศัยการเรียนรู้ จากบทบาทที่ผ่านมาในระยะที่3เขาจะคงอยู่ต่อเมื่อบทบาทที่เขาแสดงอยู่สอดคล้อง หรือเป็นไปตาม ความคาดหมายขององค์การและตามความคาดหมายที่ไม่เป็นทางการของผู้ร่วมงาน ถ้าหากบทบาท ที่เขาแสดงอยู่ไม่สอดคล้อง หรือไม่เป็นไปตามความคาดหมายขององค์การหรือตามความ คาดหมายที่ไม่เป็นทางการของผู้ร่วมงานอันใดอันหนึ่งแล้วก็จะรู้สึกเกิดความขัดแย้งในบทบาทหรือ ความไม่ชัดเจนในบทบาทขึ้นหากไม่สามารถแก้ไขก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ความไม่พึงพอใจและ ลาออกไปในที่สุด จะเห็นได้ว่า เรื่องราวของบทบาทจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนใน องค์การ ที่คนในองค์การจะแสดงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในบทบาทที่เป็นที่คาดหวังจากผู้อื่น และองค์การ

ทัศนา บุญทอง (อ้างถึงใน บุญสม พิมพ์หนู, 2540, หน้า 26) ได้ให้แนวความคิดใน เรื่องมโนทัศน์ของทฤษฎีบทบาทว่าบทบาทหน้าที่ตามตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งได้ถูกคาดหวังจาก

สังคมรอบด้าน เช่น จากผู้อยู่ในตำแหน่งอื่นๆ รอบตัว (ผู้ร่วมงาน)รวมทั้งตัวเราเองด้วยซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากกระบวนการซึ่งเรียกว่า "กระบวนการทางสังคม (socialization) ถ้าความคาดหวังจากทุกฝ่ายไม่ตรงกัน และผู้ดำรงตำแหน่งอยู่ในบทบาทไม่สามารถปรับให้มีความพอดี จะเกิดปัญหาต่อต้านขัดแย้งในบทบาทหรือความล้มเหลวในบทบาทได้ และผลที่ตามมาคือความล้มเหลวของงานดังนั้น การแสดงบทบาทของบุคคลตามตำแหน่งหน้าที่ จะเป็นไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างและที่สำคัญได้แก่

1. ความเข้าใจในบทบาทที่ตนต้องแสดงหรือปฏิบัติ
2. ประสบการณ์ของผู้ที่แสดงบทบาท
3. บุคลิกภาพของผู้ที่แสดงบทบาทนั้น

ตามคำจำกัดความของ "บทบาท" ดังที่กล่าวมาทั้งหมดพอสรุปได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้ "บทบาท" หมายถึง

1. กลุ่มของพฤติกรรมที่บุคคลที่ได้แสดงออก เมื่อดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับตำแหน่งหน้าที่ซึ่งบุคคลจะต้องแสดงบทบาทตามภาระหน้าที่ขอบเขตความรับผิดชอบและสิทธิที่กำหนดไว้

2. พฤติกรรมที่บุคคลได้แสดงออกตามความคาดหวังของสังคม เมื่อดำรงอยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งว่าเขาควรมีบทบาทอย่างไรซึ่งอาจตรงกับแบบแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจรวมทั้งคุณค่าและทัศนคติของบุคคล

บทบาทที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่งนั้นๆ ทุกๆ บทบาทมีส่วนสัมพันธ์กับบทบาทอื่นๆ ในสถานการณ์หนึ่งๆ และบทบาทหนึ่งบทบาทใดจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้โดยปกติจากความสัมพันธ์กับบทบาทอื่นๆ ซึ่งเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของตำแหน่งนี้ในระบบสังคมที่ซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งหลายๆ ตำแหน่งที่แตกต่างกันกับบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ บางอย่างก็สัมพันธ์กันด้วยดี แต่มีบางอย่างก็ไม่สัมพันธ์กันและนั่นก็คือสิ่งที่แสดงถึงความสัมพันธ์และขัดแย้งกันในส่วนที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งในบทบาทได้ เนื่องจากคุณลักษณะหรือพฤติกรรมประจำตัวของแต่ละบุคคลอาจไม่เป็นไปตามที่ตนเองหรือที่ผู้อื่นคาดหวังต้องการหรือไม่เหมาะสมกับตำแหน่งบทบาทใดๆ ที่กำหนดไว้

พัทยา สายหู (อ้างถึงใน รัฐยา อาจหาญ, 2540, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของบทบาทหน้าที่คือสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็น "บุคคล" และเปรียบให้เสมือน "บท" ของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดงละครเรื่องนั้นๆ เป็นตัว (ละคร) อะไรมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องแสดงอย่างไรถ้าแสดงผิดบท หรือไม่สมบทก็อาจถูกเปลี่ยนตัวไม่ให้เห็นไปเลยในความหมายเช่นนี้ "บทบาท" ก็คือการกระทำต่างๆ ที่ "บท" กำหนดให้ผู้แสดงต้องทำตราบใดที่ยังอยู่ใน "บท" นั้น

สุชา จันทรเอม และสุรางค์ จันทรเอม (2520, หน้า 46) ได้อธิบายถึงความหมายของ บทบาทไว้ว่า บทบาทนั้นมีความหมายที่ใกล้เคียงกับสถานภาพมากกว่าบทบาทเป็นสิ่งที่บุคคล สถานภาพต่างๆ ฟังก์ชันนั้นคือเมื่อสังคมกำหนดสิทธิและหน้าที่ในสถานภาพใดแล้ว บุคคลในสถานภาพรวมนั้นๆ จะต้องประพฤติหรือปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้

สุรพล พุฒคำ (2522, หน้า 19) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่เป็นของกลุ่มกันซึ่งกำหนด ควบคู่ กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นๆ ก็จะได้รับบทบาทเป็นเงื่อนไขที่บุคคลดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องทำรวมทั้ง สิทธิต่างๆ ที่จะได้รับมาพร้อมกับตำแหน่งซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

จางง์ อติวัฒน์สิทธิ (2532, หน้า 45) กล่าวว่า บทบาทเป็นสิ่งที่คู่กับสถานภาพ สถานภาพเป็น โครงสร้างของสังคมเป็นนามธรรมที่อยู่ในความคิดความเข้าใจร่วมกัน ของสังคม ส่วนบทบาทเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้ชัด เป็นการกระทำของบุคคลตาม สถานภาพที่ตนดำรงอยู่

โสภา ชูพิกุลชัย (2522, หน้า 45) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวัง ให้เขากระทำภายใต้ สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง คือ โดยถือเอาฐานะและหน้าที่ทาง สังคมของบุคคลนั้นเป็นมูลฐาน เป็นต้นว่า บทบาทของพ่อแม่ ของลูก สามี หรือภรรยา บทบาทนี้ทำให้คนในสังคม สามารถที่จะ คาดคะเนพฤติกรรมของบุคคลอื่นรู้ว่าบุคคลอื่น ต้องการอะไรจากตน ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ ในการที่จะทำงานรวมกันเป็นทีม บุคคลที่ ละเมิดบทบาทของตนในสังคม ถือเป็นการละเมิดกฎ ของสังคม ผลคือ ก่อให้เกิดปัญหา สังคม หรือบุคคลนั้น ไม่อาจอยู่ในสังคมนั้นๆ ได้จากความหมาย และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า บทบาทที่กำหนดไว้เป็นบทบาท ที่วางไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นๆ จะต้องมีความสิทธิและหน้าที่กระทำอะไรบ้าง ในองค์กรต่างๆ หรือหน่วยงานต่างๆ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไรบ้างและได้วาง ระเบียบไว้อย่างชัดเจนว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรนั้นจำเป็นต้องเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับ บทบาทที่กำหนดไว้ขององค์กรนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบถึงบทบาทของตนเองว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมาก น้อยเพียงไรเพื่อที่จะ ได้แสดงบทบาทตามมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีเป็น ไปด้วยความ ถูกต้องและให้มี ประสิทธิภาพฉะนั้นการที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบ ของตนในฐานะที่อยู่ในตำแหน่งนั้นๆ ย่อมจะเป็นผลที่ดียิ่งเพราะการที่มีความรู้ความเข้าใจใน บทบาทของตนเองนั้นจะเป็นทางช่วยให้บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมตามที่ตนเองและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นคาดหวังไว้ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่งานใน หน้าที่ของตน และสังคมต่อไปอีกด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ระบอบการเมืองการปกครองในโลกปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประชาธิปไตยอาจวิเคราะห์ได้เป็น 2 ระบอบใหญ่ๆ ด้วยกัน กล่าวคือ ระบอบเผด็จการ ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่อำนาจธิปไตย ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศอยู่ที่บุคคลคนเดียวหรือคณะบุคคลเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นปกครองประชาชนทั้งประเทศ กับระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองที่ให้อำนาจธิปไตย อันเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน และผู้ที่จะเข้ามาบริหารนั้นต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน จึงทำให้แต่ละประเทศที่มีระบอบการปกครองแตกต่างกัน ใช้หลักการและนโยบายในการบริหารประเทศแตกต่างกันไป สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ดังนั้น จึงสมควรต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและหลักการของประชาธิปไตยให้มีความชัดเจน ตลอดจนปัจจัยเอื้ออำนวยให้เกิดประชาธิปไตย การสร้างจิตสำนึกแบบประชาธิปไตย และการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยตามลำดับ ดังนี้

คำว่าประชาธิปไตย นักวิชาการและนักรัฐศาสตร์ได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

สารานุกรม บริทานนิกา (Encyclopedia Britannica อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์ 2543: 12) อธิบายว่าประชาธิปไตย เป็นรูปแบบการปกครองประเทศรูปหนึ่ง ตั้งอยู่บนฐานหลักการว่าประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเอง และในสมัยใหม่ตั้งอยู่บนฐานที่จะมีสถาบันต่างๆ ที่มีผู้แทนที่ได้รับเลือกอย่างเสรีและมีฝ่ายบริหารที่รับผิดชอบต่อประชาชน นอกจากนี้ ยังหมายถึงวิถีชีวิตซึ่งตั้งอยู่บนฐานคติพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของปัจเจกชนทุกคน และแห่งสิทธิเสมอภาคของประชาชนในด้านชีวิต เสรีภาพ (รวมทั้งเสรีภาพแห่งความคิดและการแสดงออก) และวิถีจะแสวงหาความสุข

สมิทซ์ ซูเซอร์ (Smith and Zuzer อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์ 2543 : 13) ให้ความหมายของประชาธิปไตยว่า ประชาธิปไตย คือ การปกครองโดยประชาชน ในทางปฏิบัติหมายถึง อำนาจที่จะตัดสินใจประเด็นปัญหาสำคัญของนโยบายสาธารณะ ซึ่งต้องอยู่กับคนจำนวนมากหรือข้างมากของชุมชนนั้นและในการตัดสินใจเช่นนั้น แต่ละคนจะออกเสียงได้เสียงเดียว โดยไม่มีใครจะมีเสียงได้มากกว่าหนึ่งเสียง ดังนั้น ประชาธิปไตยจึงจะอธิบายว่า ได้แก่ รัฐบาลโดยความยินยอมและความเสมอภาคทางการเมือง ประชาชนใช้อำนาจโดยตรงหรือโดยทางอ้อมผ่านสถาบันตัวแทน ซึ่งบทบาทของประชาชนจะมาจำกัดอยู่ที่บัตรเลือกตั้ง ที่จะบังคับความรับผิดชอบให้บังเกิดกับผู้ที่ได้รับมอบอำนาจไป

ฮัด (Hud อ้างถึงใน อมร รักษาสมัย 2543 : 13) ให้ความหมายของประชาธิปไตยว่าเป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งซึ่งการตัดสินใจสำคัญๆ ของรัฐบาล หรือแนวนโยบายที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจเหล่านั้นอยู่โดยตรง หรือโดยอ้อมกับความยินยอมที่ให้โดยอิสระของพลเมืองผู้ใหญ่ในปกครองข้างมาก

สมิทเตอร์ และ คาร์ล (Smutter and Carl อ้างถึงใน อมร รักษาสมัย 2543 : 14) ให้ความหมายของประชาธิปไตยสมัยใหม่ว่าประชาธิปไตยทางการเมืองสมัยใหม่เป็นระบบการปกครองซึ่งพลเมืองถือว่าผู้ปกครองจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนในกิจการที่เกี่ยวกับสาธารณะ โดยพลเมืองสามารถกระทำการทางอ้อมผ่านการแข่งขันและความร่วมมือของผู้แทนที่พลเมืองเลือกขึ้นมา

อมร รักษาสมัย (2543: 15) ให้ความหมายของประชาธิปไตยว่า ประชาธิปไตย คือ การมีรัฐบาลที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน หรือประชาธิปไตย คือ สังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพ สมภาพและภราดรภาพ การปกครองประชาธิปไตย ประชาชนต้องรับผิดชอบชีวิตและสังคมได้เอง คือ ต้องปกครองกันเองได้และปกครองตนเองได้ด้วย ดังนั้น การที่จะทำให้อันคนในสังคมประชาธิปไตยอยู่ได้ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ ต้องมีปัญญาที่รู้หลักการนั้นว่าอะไรจริง อะไรถูกต้อง อะไร ดีงาม รู้จักวางกฎเกณฑ์ กติกา หรือกฎหมายที่ชอบธรรม และรู้จักคิดรู้จักวินิจฉัย เพื่อที่จะใช้หลักการและกติกาต่างๆ นั้นใช้ได้ผลเป็นจริง
2. ด้านจิตใจ ต้องยึดถือมั่นคงอยู่ในความเป็นจริง ใฝ่ความดี ใฝ่ความถูกต้อง
3. ด้านพฤติกรรม คนจะต้องมีความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมของคนให้อยู่ในหลักการที่ได้จัดสรรออกมาวางตั้งเป็นกฎ ระเบียบ กติกา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่ารู้จักใช้สิทธิเสรีภาพ

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546 : 213) ได้กล่าวถึงที่มาของประชาธิปไตยว่าเป็นระบบการเมืองในอุดมคติอย่างหนึ่งที่สังคมต่างๆ ส่วนมากพยายามจะยึดถือเป็นหลักสำหรับการปกครองประเทศ และสำหรับการสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาลของตนเอง ทั้งนี้ เพราะถือกันว่าประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งซึ่งจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมขึ้นมา และเชื่อกันว่าการปกครองโดยคนหลายๆ คน จะทำให้การตัดสินใจได้ดีกว่าคนเดียว ไม่กี่คน หรือคนเดียว

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2541: 18) ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า คำว่า "ประชาธิปไตย" มาจากคำว่า "ประชา" ตรงกับภาษาละติน คือ "Demos" หมายถึงประชาชน กับคำว่า "อธิปไตย" มาจากภาษาละตินคือ "Kratos" หมายถึง ข้อบังคับ การปกครอง เมื่อ

เอาคำสองคำมารวมกัน หมายถึง การปกครองที่เป็นของประชาชนแต่ในความหมายที่ได้กำหนดไว้ในสารานุกรม (encyclopedia) ต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สารานุกรม บริทานนิกา (Encyclopedia Britannica อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์ 2543 : 275) ให้ความหมายไว้ว่า "ประชาธิปไตย" คือ การปกครองโดยรัฐบาลรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานจากแนวความคิดในการปกครองตนเองของประชาชน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลความทุกข์สุขของประชาชน หรือเป็นวิถีชีวิตของประชาชนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของหลักการให้ความเสมอภาคของแต่ละบุคคล และหลักการเสมอภาคกันในด้านสิทธิเท่าเทียมในการดำรงชีพของบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

สารานุกรม อเมริกา (Encyclopedia American อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์ 2543 : 274) ให้ความหมายไว้ว่า "ประชาธิปไตย" คือ การที่อำนาจการปกครองสูงสุดเป็นของประชาชน คำๆ นี้จะทำให้เกิดปฏิกริยาโต้ตอบได้มากสำหรับผู้ที่ถูกถึงหรือได้ยินได้ฟัง

สารานุกรมหนังสือโลก (World book encyclopedia อ้างถึงใน อมร รักษาสัตย์ 2543 : 274) ให้ความหมาย "ประชาธิปไตย" คือ ข้อความที่อธิบายถึง 2 สิ่ง ได้แก่ ระบบการเมืองและการปกครอง และระบบวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ในด้านการเมือง ประชาธิปไตย คือ สิทธิมนุษยชนในการตัดสินใจกำหนดโชคชะตาของตนเอง ส่วนวิถีการดำเนินชีวิต ประชาธิปไตย คือ เป้าหมายการพัฒนาชีวิตของแต่ละบุคคลตามความสามารถเท่าที่จะทำได้

กระทรวงศึกษา กรมวิชาการ (2541 : 19) ได้อธิบายถึงประชาธิปไตยไว้ว่า เป็นระบบการปกครองระบบหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงบุคคลเป็นสำคัญ นับถือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคส่วนบุคคล และเสรีภาพในการดำรงชีวิตมีสิทธิแห่งการได้ปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน หรือมีความเสมอภาคแห่งสิทธินั้น

ประชาธิปไตยมีความหมายแยกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ ความหมายในส่วนแรกของระบอบการปกครองประเทศ และความหมายส่วนที่สองของวิถีชีวิต หากพิจารณาถึงรากฐานที่มาของประชาธิปไตยแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามาจากความเชื่อหรือแนวคิดที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ความเชื่อในความเป็นอิสระและเสรีภาพของมนุษย์ ดังนั้น บุคคลควรมีอิสระที่จะเลือกใช้ชีวิต หรือกระทำการอย่างหนึ่งด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจบงการของบุคคลอื่นๆ เพราะการที่บุคคลสามารถที่จะใช้เหตุผลในการเลือกตัดสินใจและตกลงใจนี้ ย่อมหมายถึงการที่คนเราต้องผูกพันรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำลงไปแล้วด้วย

2. การมีศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ในสติปัญญาการรู้จักใช้หลักเหตุผล และการมองมนุษย์ในแง่ดีว่า สามารถร่วมมือกันทำงานเพื่อความสุขร่วมกันได้

กรมการปกครอง (2540 : 18) ให้ความหมายของคำว่า "ประชาธิปไตย" ว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยมีลักษณะสำคัญ คือ

1. ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศและเป็นผู้ปกครองประเทศ

2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงหรือโดยอ้อม
 3. เป็นการปกครองที่มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด นโยบายและการดำเนินการของรัฐต้องมุ่งประโยชน์กับคนส่วนใหญ่
 4. ชีตเสียงข้างมากเป็นหลักในการปกครอง
 5. ประชาชนมีความเสมอภาคกันและมีสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายกำหนด
 6. ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมรัฐบาลทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2541: 13 - 14) ได้กล่าวว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เป็นตัวแทนเข้าไปบริหารประเทศ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีจุดเด่นที่สอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์ส่วนใหญ่ โดยยึดหลักการพื้นฐานสำคัญในการปกครองด้วยหลักที่ว่า

1. มนุษย์มีความเท่าเทียมกัน
 2. มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลสามารถที่จะปกครองตนเองได้
 3. มนุษย์มีสิทธิ เสรีภาพ และต้องการมีหลักประกันในการใช้สิทธิเสรีภาพของตน
- โดยสมบูรณ์

สุจิต บุญบงการ (2529: 33) กล่าวว่า ประเทศที่จะเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ประชาชนต้อง มีลักษณะดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง
2. รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพในเชิงสร้างสรรค์
3. มีความรับผิดชอบ
4. มีวินัยในตนเอง
5. เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
6. การใช้สติปัญญาและเหตุผล

ในการที่จะช่วยส่งเสริมประชาธิปไตย สามารถกระทำได้หลายแนวทาง เช่น การใช้สิทธิและเสรีภาพด้วยความเป็นธรรม การจัดตั้งกลุ่มพลังมวลชน การจัดตั้งหรือการมีส่วนร่วมในพรรคการเมือง การใช้สติปัญญาในการเลือกตั้ง และการส่งเสริมกระบวนการเลือกตั้ง เป็นต้น

จรูญ สุภาพ (2534: 29) ได้สรุปความหมายของคำว่า "ประชาธิปไตย" หมายถึง

1. ความปรารถนาที่ต้องการรักษาไว้ซึ่งความสำคัญของตนเองและความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
2. การดำรงชีวิตเพื่อความผาสุกร่วมกันโดยมีเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นเครื่องนำทาง

3. รูปแบบการปกครองและวิถีชีวิตที่ถือเอาเสรีภาพเป็นหลักสำคัญ

4. การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถดำเนินการร่วมกันโดยไม่สูญเสียเสรีภาพตามที่แต่ละคนปรารถนา

5. การปกครองโดยเสียงของคนส่วนมาก โดยคำนึงถึงสิทธิของคนส่วนน้อย

กมล สมวิเชียร (2525:33) ได้อธิบายถึงความหมายประชาธิปไตยไว้ 2 ลักษณะสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ประชาธิปไตยในความหมายที่แคบถือว่า ประชาธิปไตยเป็นเพียงระบบการเมือง (political system) หรือรูปแบบการปกครอง (form of government) ซึ่งถือหลักใหญ่ๆ ว่า ผู้ปกครองจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใต้ปกครอง ผู้ใต้ปกครองจะต้องมีสิทธิเปลี่ยนตัวผู้ปกครองได้เป็นครั้งคราว สิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานของประชาชนจะต้องได้รับการป้องกันคุ้มครอง

2. ประชาธิปไตยในความหมายที่กว้าง คือ ประชาธิปไตยมิใช่แต่เป็นเรื่องรัฐบาลหรือระหว่างผู้ปกครองเท่านั้นแต่เป็นกิจกรรมสัมพันธ์ภาพและความเกี่ยวข้องระหว่างประชาชนด้วยกันในระดับต่างๆ ด้วย เช่น การเคารพในสิทธิของกันและกันและการตกลงโดยสันติวิธี

ทินพันธ์ นาคะตะ (2546:16) กล่าวว่า ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองอย่างหนึ่งที่ยึดหลักว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ดังนั้น จึงต้องยึดมั่นในความสำคัญของบุคคลในความเสมอภาคและเสรีภาพของมนุษย์ จะต้องมีการกำหนดเกี่ยวกับการเลือกผู้นำฝ่ายต่างๆ รวมทั้งมีวิธีการควบคุมการใช้อำนาจของผู้นำ โดยกำหนดระเบียบปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการได้มาซึ่งอำนาจตัดสินใจ และจะต้องมีความมุ่งหมายเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

จรรยา สุภาพ (2534:11) กล่าวว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการเมืองซึ่งเปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารตามวิถีทางของรัฐธรรมนูญนอกจากนี้ยังหมายถึงเครื่องมือทางสังคมสำหรับแก้ปัญหาในสังคมที่มีผลประโยชน์ขัดกันและมีอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน แต่สามารถมีสิทธิเสรีภาพในแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การโฆษณา เป็นต้น

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2524: 56 - 62) ได้อธิบายถึงอุดมการณ์ของประชาธิปไตยว่า

1. การมีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ มีศรัทธาในสติปัญญาในการทำงานร่วมกันของมนุษย์ ศรัทธาในความมีเหตุมีผลของมนุษย์

2. เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น การพูด การพิมพ์เผยแพร่การประชุม การรวมกลุ่ม การจัดตั้งสมาคม การจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นต้น

3. เชื่อว่ามนุษย์มีความเท่าเทียมกันตามกฎหมายและการเมืองทุกคนจะได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและกฎหมายเท่าเทียมกันควรมีสิทธิเสรีภาพทางการเมืองและการดำเนินชีวิตเท่าเทียมกันโดยไม่แยกเพศ ชาติกำเนิด และฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งการได้รับโอกาสในการแสวงหาการศึกษาการทำงานที่เท่าเทียมกันอีกด้วย

4. เชื่อว่าอำนาจทางการเมืองของรัฐบาล เกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน ดังนั้น รัฐบาลที่ชอบธรรมจึงต้องเป็นรัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน

5. เชื่อว่าสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นกลไกของรัฐที่มีอยู่เพื่อรับใช้บุคคลในสังคม รัฐต้องเข้าไปแทรกแซงในกิจการของเอกชนให้น้อยที่สุด

6. เชื่อว่าประชาชนมีสิทธิที่จะทำการต่อต้านรัฐบาลที่ไม่ปฏิบัติการ เพื่อช่วยคนในสังคมให้บรรลุถึงความสมบูรณ์ เพราะรัฐจะอยู่ได้ก็ด้วยเป้าหมายที่คุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน แสวงหาความสุขให้แก่ประชาชน

วิสุทธิ์ โทธิแทน (2542: 144 - 145) กล่าวว่า iva ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมืองหรือการปกครอง (A form of government) สามารถนำไปสร้างวิธีการปกครองประชาธิปไตย โดยมีหลักการในการปกครอง ดังนี้

1. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันมีการให้ความสำคัญแก่ความคิดที่แตกต่างเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ มีการใช้สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นได้เถียง โดยใช้หลักเหตุผล
2. มีการให้ความคุ้มครองเสรีภาพของประชาชน
3. มีการคุ้มครองทางกฎหมายแก่ประชาชนทุกคน
4. มีการกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิทั่วไปในการเลือกตั้ง โดยจะต้องมีการเลือกตั้งอย่างเสรี ผู้ได้รับเลือกตั้งดำรงตำแหน่งเป็นวาระ
5. มีการตัดสินใจปัญหาโดยใช้เสียงข้างมาก แต่ในขณะเดียวกันก็ให้ความคุ้มครองต่อเสียงข้างน้อย
6. มีหลักการปกครองอยู่ภายใต้กฎหมาย (rule of law) ซึ่งตราขึ้นโดยกระบวนการหรือ ฆาอย่างถูกต้องไม่ยอมรับการปกครองโดยอำเภอใจของบุคคล
7. มีการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจต่างๆ ที่เป็นสถาบันทางการเมือง การปกครองคือหลักการแบ่งอำนาจ เพื่อถ่วงดุลตรวจสอบซึ่งกันและกัน มีการแบ่งแยกสถาบันที่ใช้อำนาจ

สรุปได้ว่าประชาธิปไตยเป็นอำนาจหรือรูปแบบของการปกครองที่ยึดมั่นในเรื่องความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน ความมีเสรีภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ประชาธิปไตยระดับมหภาค (Macro-democracy) เป็นระบบการเมืองการปกครองและประชาธิปไตยระดับจุลภาค (Micro-democracy) เน้นในเรื่องพฤติกรรมการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมนั้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นการกระจายอำนาจทางการเมืองไปสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาบริหารงานและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงนั้น เพื่อให้การศึกษามีความเข้าใจง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของการเลือกตั้ง

เดวิด และ โกลัว (David & Goa 1981 : 216) ให้ความหมายการเลือกตั้งว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้แก่สามัญชนโดยทั่วไป และการมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมต่างๆ ไปในกิจการสาธารณะของการเลือกตั้งครั้งนี้ได้กลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความป็นพลเมือง

กระมล ทองธรรมชาติ สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงส์ไกรเลิศ (2531: 33) ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้ง คือ การให้ราษฎรออกเสียงเลือกตั้งบุคคลที่จะไปทำหน้าที่ปกครองประเทศ เป็นวิธีที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยมากกว่าการแต่งตั้งหรือวิธีการอื่น ทั้งนี้ เพราะวิธีการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ทำให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอำนาจในการควบคุมผู้แทนของตนอย่างใกล้ชิด และทำให้ตัวแทนที่ได้รับการเลือกตั้งต้องตระหนักอยู่เสมอว่าอำนาจที่ได้มานั้นเป็นอำนาจที่ผู้เป็นเจ้าของเรียกคืนได้เสมอ ถ้าอยากจะได้รับมอบอำนาจนั้นต่อไปจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

สุขุม นวลสกุล (2529 : 2) ได้กล่าวถึงการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้ง คือ วิธีการที่จะให้คนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมหรือบริหารงานในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย หรือ กระบวนการคัดเลือกหรือสรรหาผู้ปกครองโดยสันติวิธี และตามความเห็นของเสียงส่วนใหญ่

สมบูรณ์ สุขสำราญ (2531: 30) ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้ง คือ การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง เท่ากับว่าประชาชนได้มอบอำนาจอธิปไตยของตนให้ผู้ที่ตนเลือกไปใช้อำนาจการปกครองในช่วงที่กำหนดไว้

วิสุทธิ โปธิแทน (2542 : 43) ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้ง คือ การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่ง หรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลายๆ คน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งหรืออีกบัญชีหนึ่ง จำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชีให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่งแทนตน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2532 : 3) ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้ง คือ กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้

เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภา และรัฐบาล

ฉัตรชัย อุ่นตรงจิตร (2548 : 57) ได้อธิบายความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ว่า การเลือกตั้งเป็นวิธีการคัดสรรคน เพื่อเข้ามาทำกิจกรรมทางการเมือง การเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตยทางอ้อมหรือประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน เพราะเป็นกระบวนการจัดสรรตัวบุคคลที่จะไปทำหน้าที่แทนบุคคลทั่วประเทศ การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยต้องเป็นการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีตัวเลือกเพื่อที่จะคัดสรรบุคคลเป็นตัวแทนของตัวเองเข้าไป บริหารประเทศหรือออกกฎหมาย

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2532 : 201) ให้ความหมาย การเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง หรือสนับสนุนต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ (2549 : 15) ให้ความหมายของ “การเลือกตั้ง” ว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง หรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองหรือการตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชน

พระพงษ์ พิพัฒน์เลิศสกุล (2542: 7) ได้ให้ความหมายของการเลือกตั้ง ดังนี้

1. การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง เป็นการแสดงออกถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในสภาและคณะบริหารเป็นการระดมประชาชนเข้าสู่ระบอบการปกครองเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรูปแบบการปกครอง

2. การเลือกตั้งเป็นการเชื่อมโยงเจตจำนงของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะเป็นกระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมืองที่สำคัญ เปิดโอกาสให้องค์กรทางการเมืองต่างๆ ได้เข้าไปกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกแนวนโยบาย และทางออกให้กับสังคม

3. การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่ง ในการเลือกสรรผู้ปกครองเข้ามาทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ เป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองโดยสันติวิธี เป็นการลดความตึงเครียดทางการเมืองและสังคม ก่อให้เกิดบูรณาการของชาติ

การเลือกตั้ง เป็นวิธีการที่ราษฎรใช้สิทธิของตนเองลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทนเพื่อทำหน้าที่แทนตนในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด เป็นต้น การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตยนั้นต้องเป็นการเลือกตั้งโดยเสรี กล่าวคือ ต้องเปิดกว้างให้อิสระในการตัดสินใจทั้งในแง่ของผู้สมัครและผู้ออกเสียง ทั้งนี้ ต้องเป็นไปโดยบริสุทธิ์และยุติธรรมไม่มีการชี้นำหรือบังคับให้เลือก

วีรพงษ์ รุ่งโชติ (2543: 9 - 10) กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนของกระบวนการทางการเมืองและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปความหมายของการเลือกตั้งได้ว่า หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้ได้รับการยอมรับว่าเป็นตัวแทนของประชาชนทั้งหมด มีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง

2.3 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

แม้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่ประชาชนทุกคนจะทำหน้าที่ปกครองประเทศพร้อมๆ กัน จึงมีความจำเป็นต้องเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และประชาชนสามารถเปลี่ยนผู้แทนซึ่งใช้อำนาจแทนตนได้ โดยเลือกผู้ที่ตนเห็นว่าประโยชน์แก่ส่วนรวมตามแนวทางที่ตนต้องการ โดยพิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคของผู้สมัคร และเมื่อพิจารณาจากความหมายของการเลือกตั้งแล้วจะ เห็นว่าการเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญ 2 ประการ คือ (วีรพงษ์ รุ่งโชติ 2543: 10)

2.3.1 บทบาทของประชาชน คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้บริหาร

2.3.2 บทบาทการบริหารกิจการของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการแสดงออกถึงเจตนารมณ์และการสนับสนุนของประชาชน ซึ่งจะทำให้ระบบการเมืองและคณะ

ผู้บริหารได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ การเลือกตั้งยังก่อให้เกิดความสำคัญทางการเมือง ดังนี้

1) สร้างความชอบธรรมให้แก่การปกครอง เปลี่ยนแปลงรัฐบาล หรือผู้ปกครองเป็นไปโดยสันติ ทำให้รัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลในนามประชาชน เพราะได้รับความยินยอมให้เข้าปฏิบัติหน้าที่จากประชาชน

2) ทำให้ประชาชนผู้อยู่ใต้การปกครอง เกิดความผูกพันกับนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลที่ตนเลือกขึ้นไป และทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น อีกทั้งรัฐบาลสามารถเรียกร้องและทำเพื่อประชาชนได้ ลักษณะนี้ช่วยเสริมความชอบธรรมแก่รัฐบาลมากกว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ซึ่งเงื่อนไขที่ทำให้เกิดลักษณะทั้งสองมีอยู่ที่การเลือกตั้งโดยอิสระ

3) เป็นกลไกเชื่อมโยงสะท้อนทัศนคติของสาธารณะชนต่อนโยบายของรัฐบาล และกำหนดแนวทางของนโยบายการบริหาร

การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตย หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลือกผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความ ชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมือง โดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน เลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการชำระไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ดังนั้น การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญ และเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้นเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนและบรรลุดุวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ จึงต้องพัฒนาปรับปรุงหรือปฏิรูประบบและกระบวนการการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบัน (ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ 2549: 15)

กรมล ทองธรรมชาติ และคณะ (2531:1) กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมือง อันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน

อินทร์ศร พรหมมินทร์ (2538 : 3 - 5) กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในกระบวนการทางการเมือง เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงในการปกครองประเทศโดยเจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในรูปของการเรียกร้อง (Demand) หรือการสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง ดังคำนิยามที่ว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นชอบของคณะโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นตัวแทนของคณะเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยในการบริหารประเทศ โดยที่ผู้ได้รับเลือกตั้งนั้นจะเป็นผู้ที่สมัครใจเสนอตัวเข้าสมัครให้ประชาชนเลือก และผู้ที่ได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งประเทศ จึงมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารประเทศ

สุขุม นวลสกุล (2519: 8) กล่าวว่า การเลือกตั้งที่ใช้อยู่ทุกวันนี้เป็นระบอบประชาธิปไตยโดยผู้แทน (Representative democracy) ได้แก่ การใช้สิทธิพลเมืองทุกคนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนในรัฐสภา และมติหรือการดำเนินการต่างๆ ของรัฐสภา ถือเป็นความต้องการหรือสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน

2.4 หลักการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย

ในประเทศเผด็จการบางประเทศอาจจะมีการเลือกตั้งเช่นกัน แต่อาจจะเป็นการบังคับเลือกที่เรียกได้ว่าเป็นการเลือกตั้งแต่เพียงรูปแบบเท่านั้น การเลือกตั้งทั่วไปในระบอบประชาธิปไตยจะมีหลัก ดังนี้ (ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ 2549: 16-17)

2.4.1 เป็นการทั่วไป (In general) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นบุคคลทั่วไปที่อายุเข้าตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ไม่จำเพาะเจาะจงว่าเป็นคนชนชั้นใด เพศใด หรือมีฐานะทางการเงินหรือไม่ ทั้งนี้เพราะอำนาจอธิปไตยเป็นของทุกคน ไม่เพียงแต่เฉพาะคนบางกลุ่มเท่านั้น

2.4.2 เป็นอิสระ (Free voting) หมายความว่า ในการเลือกตั้งนั้น ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะเลือกตัวแทนของตัวเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในรัฐสภา ไม่ได้ถูกขู่บังคับ กดดัน ชักจูง หรือได้รับอิทธิพลใดๆ ทั้งสิ้น เพื่อที่จะได้เจตจำนงที่แท้จริงของประชาชนแต่ละคน

2.4.3 มีระยะเวลา (Periodic election) การเลือกตั้งจะต้องมีการกำหนดว่าการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะให้ผู้แทนที่ไปปฏิบัติหน้าที่ในรัฐสภาได้เป็นระยะเวลากี่ปี บางประเทศอาจจะเสนอเวลาให้เป็น 4 ปี หรือ 6 ปี แล้วแต่กำหนดในรัฐธรรมนูญ

2.4.4 การลงคะแนนลับ (Secret voting) เพื่อให้ผู้ที่เลือกตั้งสามารถเลือกบุคคลที่ต้องการเข้าไปเป็นตัวแทนของตนในรัฐสภาได้อย่างมีอิสระ ไม่ต้องเกรงใจใคร หรือไม่อยู่ภายใต้การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย แตกต่างจากการเลือกตั้งในระบบเผด็จการหรือไม่ เพราะเหตุใด ภายใต้อิทธิพลของใคร ในการเลือกตั้งทุกครั้งจึงกำหนดให้แต่ละคนสามารถเข้าไปเลือกตั้งในคูหาเลือกตั้งได้ครั้งละ 1 คน และไม่จำเป็นจะต้องบอกให้คนอื่นทราบว่าตัวเองเลือกใคร

2.4.5 หนึ่งคนหนึ่งเสียง (One man one vote) ผู้ที่เลือกตั้งทุกคนมีสิทธิในการออกเสียงได้เพียง 1 เสียงเท่านั้น ไม่ว่าจะมิฐานะอย่างไร หรือมีบทบาทสำคัญในทางการเมืองอย่างไรก็มีสิทธิออกเสียงได้เพียง 1 เสียงเท่านั้น

2.4.6 ความบริสุทธิ์ยุติธรรม (Fair election) ต้องมีการดูแลการเลือกตั้งไม่ให้มีการทุจริต ไม่ว่าจะป็นซื้อสิทธิ ขายเสียง การติดสินบนคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือใช้วิธีการใดๆ ที่ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

2.5 การเลือกตั้งในประเทศไทย

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย และใช้การปกครองระบอบรัฐสภา ฉะนั้นการเลือกตั้งกับการเมืองของไทยจึงเป็นของกลุ่มกันและมีมานานหลายปี ซึ่งในประเทศไทยสามารถแบ่งการเลือกตั้งออกได้เป็น 2 ระดับ ดังนี้

2.5.1 การเลือกตั้งระดับชาติ ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) สังคมจะถือว่าเป็นชนชั้นระดับปกครอง เพราะทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารประเทศ ในทุกๆ ด้าน สามารถให้คุณให้โทษทั้งในด้านนโยบายสาธารณะ และผลประโยชน์ส่วนตัว ประชาชนจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อบุคคลดังกล่าวเป็นฝ่ายบริหารประเทศหรือเป็นฝ่ายรัฐบาล แต่การให้ความสำคัญนั้นก็เสื่อมสภาพลงหรือลดลงเมื่อพ้นจากตำแหน่ง

2.5.2 การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองท้องถิ่นที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเองร่วมกัน โดยจะมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นมาทำหน้าที่ในการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการตามเจตนารมณ์ ความต้องการ และปัญหาของท้องถิ่นเป็นสำคัญ แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

2.6 ทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527 ข: 17) กล่าวว่าไว้ว่า นักสังคมศาสตร์ ซึ่งโดยมากก็คือกลุ่มนักสังคมวิทยาและนักรัฐศาสตร์ ได้แบ่งทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (deterministic theory)

ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดระบุว่า “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถูกกำหนดโดยปัจจัยทางสังคม” ปัจจัยทางสังคมดังกล่าว ได้แก่ สภาพภูมิหลังของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีนี้กำหนดว่า ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกันไป การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพภูมิหลังที่แตกต่างกัน แนวความคิดที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีนี้ ได้แก่ “ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคม” ของพอล ลาซาร์ส เฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) และ “ทฤษฎีสถานะ” ของนักจิตวิทยา เคิร์ต เลวิน อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีประเภทนี้เป็นตัวสนองเงื่อนไขที่กำหนด “รูปแบบ” (pattern) ของพฤติกรรมซึ่งไม่ได้มุ่งหมายที่จะสรุปรวมเชิงนิรนัย หรือทำนายพฤติกรรมในอนาคต หากให้ประโยชน์อย่างสำคัญในด้านการจัดตัวแบบอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกันทางเศรษฐกิจสังคมให้เป็นระเบียบ ส่วนปัจจัยทางสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลตามนัยทฤษฎีนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเพศ อายุ รายได้ การศึกษาและที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2. ทฤษฎีความสำนึกเหตุผล (consciously rational theory)

ทฤษฎีความสำนึกเหตุผล เป็นแนวการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการบริหารการเลือกตั้ง ตัวผู้รับสมัครรับเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียง นโยบายของพรรค การแจกจ่ายสิ่งของ อันรวมถึงการใช้เงินในการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำนึกตรึกตรองของผู้ไปใช้สิทธิ ลักษณะดังกล่าวคล้ายกับกรอบความคิดเชิงเหตุผลของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีนี้เป็นตัวแบบหนึ่งของการนำแนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์มาอธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคล ซึ่งก็เป็นมุมมองหนึ่งที่น่าสนใจวิเคราะห์สาเหตุการตัดสินใจเลือกตั้ง โดยจะให้ความสำคัญกับอิทธิพลของนโยบายหรือกลุ่มการเมืองและผู้สมัครที่จะมีบทบาทต่อทัศนคติของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่จะเลือกใครหรือกลุ่มใด

3. ทฤษฎีระบบ (system theory)

เป็นแนวทางการศึกษาพฤติกรรมเลือกตั้งในระบบ ที่ได้ประยุกต์เอาทฤษฎีระบบการเมืองของ เดวิด อีสตัน (David Easton) มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และถือว่าเป็นแนวการศึกษาวิเคราะห์หนึ่งที่ได้รับคามนิยมโดยทั่วไปของนักรัฐศาสตร์ ทฤษฎีนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามปกติ โดยการพิจารณาเชิงระบบทั่วไปว่า ปัจจัยแวดล้อมหรือปัจจัยเกื้อหนุนที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลระยะสั้น เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบายและปัญหาทางการเมือง สภาพการแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น จะผันแปรไปในแต่ละช่วงสมัย เปลี่ยนความนิยมจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง เป็นการแกว่งออกจากสภาวะสมดุล “ปกติ” และเมื่อ

ถึงการเลือกตั้งครั้งต่อไปก็มักจะแกว่งกลับโดยนัยเดียวกันเช่นนี้เรื่อยไป การใช้ทฤษฎีดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นตัวแทนเชิงการทำนาย กล่าวได้ว่า ทฤษฎีระบบเป็นการศึกษาปัจจัยแวดล้อมที่เกิดเฉพาะในช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้งมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้ ทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้ว สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ก็คือ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่า จะต้องมีการเลือกตั้ง การได้รับข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และนโยบายต่างๆ จากสื่อและช่องทางหลายๆ ประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด และลักษณะของข่าวสารที่ผ่านลงไปสู่ผู้ลงคะแนนเสียงนั้นก็จะเป็นลักษณะข่าวสารที่หลากหลายหลายแง่หลายมุม เพื่อที่จะจูงใจให้ลงคะแนนเสียงนั้น เพื่อที่จะจูงใจให้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนเลือกที่จะเลือกข่าวสารลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

3.2 การสร้างหลักเกณฑ์ และการให้นำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ขั้นตอนที่สอง เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจ และได้รับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับนักการเมืองหรือผูกพัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อที่คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองถูกใจมากที่สุด หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้ หรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3.3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนที่สาม เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และให้นำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ ในการลงคะแนนเสียงแล้วตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน

3.4 การตัดสินใจสุดท้ายว่าจะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งขั้นตอนที่ 4 ในขั้นตอนนี้ตามปกติแล้ว ผู้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจเป็นเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาสอดแทรก คือ ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของเงินทองที่ได้รับจากหัวคะแนนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและสิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งด้วย กล่าวคือ ถึงแม้ว่าจะมีขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งมาโดยตลอด จนกระทั่ง

ได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุด แต่เมื่อได้รับเงินหรือสิ่งของไปแล้ว อาจจะทำการเปลี่ยนการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนรับสิ่งของหรือเงินทองมาก็ได้

กล่าวโดยสรุป ในระบบการปกครองประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นกลไกและกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการที่จะกำหนดว่าใครคือผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองโดยชอบธรรม เป็นการให้เสรีภาพและสิทธิทางการเมืองแก่ประชาชน กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านทางตัวแทนนั่นเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองมีส่วนร่วมเลือกตั้ง

พฤติกรรมการเมือง (Political Behavior) หมายถึงการแสดงกริยาอาการความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของมนุษย์ การแสดงกริยาอาการและความนึกคิดดังกล่าวเป็นปฏิกริยาตอบสนองกระบวนการทางการเมืองของมนุษย์ การแสดงอาการและความนึกคิดดังกล่าวเป็นปฏิกริยาตอบสนองกระบวนการทางการเมืองการปกครองที่มีอยู่ในระบบการเมืองดังกล่าว พฤติกรรมการเลือกตั้งจึงหมายถึงลักษณะรูปแบบของกริยาอาการและความนึกคิดทางการเมืองการปกครองว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเชื่อมั่นทางการเมืองเป็นต้น (สุจิตบุญงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2537 : 7) พฤติกรรมในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมืองซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับระดับในการยอมรับหรือไม่ยอมรับต่อผู้แทนปวงชนต่อรัฐบาลในระบบประชาธิปไตยจึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมในการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนเป็นส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งในบรรดาพฤติกรรมทางการเมืองทั้งหลาย (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2539 : 5) ในฐานะที่เป็นเป้าหมายนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการเมืองโดยตรงโดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยโดยดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมใดมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองแท้จริงคือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมืองรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการในฐานะที่

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมืองดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลและองค์การทางการเมืองที่ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction System) ทางการเมืองทั้งหมดจะส่งเสริมให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมือง (Political Process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมหล่อหลอมทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคม (ปิยะรัตน์ ดันตรานนท์, 2548 : 11 - 12) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนามนุษย์เพราะเป็นกระบวนการที่ประชาชนจะต้องมีความสามารถที่จะตัดสินใจที่จะกำหนดชะตาชีวิตของตนเองได้ด้วยตัวของประชาชนเอง แต่การที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมได้นั้นประชาชนจะต้องมีความเกี่ยวข้องด้านจิตใจและอารมณ์ในสถานการณ์หนึ่งของกลุ่มโดยผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าว มีเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของกลุ่ม พร้อมทั้งเกิดความรู้สึกนึกคิดร่วมในการรับผิดชอบกลุ่มด้วย (พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนาวสุ, 2549 : 27)

“การมีส่วนร่วม” เริ่มเป็นที่รับรู้ของสังคมไทยในห้วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาด้วยกระแสของการเมืองในโลกยุคใหม่ที่มีทิศทาง De-centralize และเน้นไปในเรื่องสิทธิของพลเมือง ทั้งในฐานะปัจเจกและในฐานะหน่วยทางสังคมกับการเคลื่อนไหวและปฏิบัติการของชุมชนไทยที่คลั่งกึกขึ้นจากความตื่นตัวต่อปัญหาและนโยบายประชานิยม (วิทยาลัยการจัดการทางสังคม, ม.ป.ป.)

ลิจิต ชีรเวคิน (2541: 332) ได้นิยามว่า “การเลือกตั้ง” หมายถึง กระบวนการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพื่อไปทำหน้าที่แทนชุมชนในรัฐสภาซึ่งจะต้องมีการณรงค์หาเสียงการชักจูงผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงให้เคลื่อนย้ายตามกับนโยบายที่เราเสนอหรือข้อสัญญาที่เสนอเพื่อจะได้รับคะแนนเสียง

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2538:19-20) ได้นิยามความหมายของการเลือกตั้งคือกรณี ที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนจากบุคคลหลายๆ คน หรือเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปทำการอันใดอันหนึ่งแทนตนเองโดยอิสระเสรีและสุจริตดังนั้นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนก็หมายถึงการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทำการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนที่จะไปใช้อำนาจปกครองประเทศแทนตนหรือไปปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทำหน้าที่ทั่วไปในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมดูแลการบริหารราชการของฝ่ายบริหารในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดจุดมุ่งหมายของการเลือกตั้งก็คือ การหาผู้แทนของปวงชนส่วนรวมเข้าไปบริหารประเทศ จากความหมาย

ของการเลือกตั้งดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดสภาพของการกระทำแทนซึ่งหยุด แสงอุทัย ได้อธิบายไว้ เป็น 3 นัย คือ

ประการแรกผู้แทนต้องแสดงเจตจำนงของผู้เลือกตั้งตนขึ้นมาหรือเรียกว่า อยู่ในระบบ อาณัติมอบหมายและไม่สามารถแสดงความเห็นของตนเองในทำนองขัดแย้งกับเจตจำนงของ ประชาชนผู้เลือกตั้งขึ้นมา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แทนกับราษฎรมีลักษณะเป็นการตัวแทน

ประการที่สอง ผู้กระทำการแทนสามารถแสดงเจตจำนงของตนเองได้ โดยอิสระไม่อยู่ใน พันธะแห่งมอบหมายใดๆ ของผู้เลือกตั้งขึ้นมาผู้แทนสามารถใช้ดุลพินิจ ตามความเห็นของตนเองได้

ประการที่สาม ผู้กระทำการแทนต้องแสดงเจตจำนงของชาติโดยให้แสดงความคิดเห็น ของตนด้วยความบริสุทธิ์ใจแต่ขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญ ด้วยและถือว่าเจตจำนงหรือผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติย่อมอยู่เหนือกว่าท้องถิ่นอื่นใดจากนิยาม การเลือกตั้งนั้นได้สรุปถึงทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งนักสังคมศาสตร์ได้แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ใหญ่ (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2539 : 42 - 43) คือ

1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theories) ระบุว่า “ปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง” ซึ่งทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอ เงื่อนไขที่กำหนด “รูปแบบ” (Pattern) ของพฤติกรรมซึ่งไม่ได้มุ่งที่จะสรุปรวมเชิงนิรนัย (Deductive Generalization) หรือไม่ได้มุ่งที่จะทำนายพฤติกรรมในอนาคตหากให้ประโยชน์สำคัญ ในด้านการจัดตัวแปรอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกันในทางเศรษฐกิจ สังคม ให้เป็นระเบียบ

2. ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously rational Theories) เน้นที่ปฏิกิริยาของ ความสำนึกตรรกะของผู้นับใช้สิทธิออกเสียงที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้งนโยบายของพรรค และสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้งลักษณะดังกล่าวคล้ายกับว่ากรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational framework) ของผู้นับใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเสมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทาง เศรษฐศาสตร์

3. ทฤษฎีระบบ (System Theories) เป็นการศึกษาพฤติกรรม การลงคะแนนเสียง เลือกตั้งโดยการพิจารณาเชิงระบบทั่วไปว่า ปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะ ช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลระยะสั้น (Short - term forces) เช่น ความสนใจ ในตัวผู้สมัครความเห็นต่อ นโยบายและปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพรรคสถานการณ์ภายในและ ภายนอกประเทศเป็นต้นจะผันแปรในแต่ละช่วงสมัยของการเลือกตั้งเมื่อประมวลรวมกันแล้วจะมี ผลต่อปัจจัยพื้นฐานคือความนิยมพรรคซึ่งอาจทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเปลี่ยนความนิยมพรรคจาก

พรรคหนึ่งไปยังอีกพรรคหนึ่งเป็นการแกว่งออกจากสภาวะสมดุล “ปกติ” และเมื่อถึงการเลือกตั้งคราวต่อไป ก็มักจะแกว่งกลับโดยนัยเดียวกันเช่นนี้เรื่อยไป

ทั้งนี้ปฏิกฤษาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนและหลักการขั้นมูลฐานอื่นๆ (อ้างถึงในขมรมเพื่อการศึกษาและพัฒนาชีวิต 2526: 24 -57) กำหนดถึงหลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

1. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Free Vote) หมายถึงการจัดดำเนินการเลือกตั้งให้ผู้เลือกตั้งมีอิสระเสรี ไม่มีการบังคับ ข่มขู่หรือจู่จางวาน หรือใช้อำนาจอิทธิพลใดๆ บิบบังคับรัฐบาลต้องให้ความคุ้มครองป้องกันให้การเลือกตั้งมีอิสระเต็มที่ความเป็นอิสระเสรีของผู้เลือกตั้งดังกล่าวนี้รวมถึงการไม่ไปออกเสียงลงคะแนนด้วย

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา (Period Deletion) เมื่อได้รับการเลือกตั้งใดดำรงตำแหน่งผู้แทนราษฎรจะอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าที่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ เมื่อครบกำหนดจะต้องพ้นจากตำแหน่งเพื่อให้มีการเลือกตั้ง

3. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Deletion) หมายถวมถึง การจัดการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม จึงจะทำให้ผลการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์อันแท้จริงของปวงชนต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมจัดการเลือกตั้งด้วยตนเองรัฐบาลเพียงแต่ควบคุมดูแลให้การเลือกตั้งดำเนินไปด้วยดี ด้วยความบริสุทธิ์และเรียบร้อยเท่านั้น

4. หลักการออกเสียงโดยทั่วไป (Universal Suffrage) หมายถถึงการให้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งเป็นการทั่วไป โดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลถึงบุคคลใดเป็นพิเศษ ข้อจำกัดสิทธิในการเลือกตั้งถ้าหากจะพึงมีเช่นการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็จะต้องกำหนดไว้โดยชัดแจ้ง ไม่ควรมีการเลือกเพศ การศึกษา หรือขีดความสามารถและชนชั้นของบุคคล

5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายถถึงการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหนึ่งคนมีคะแนนเสียงเพียงหนึ่งเสียง และคะแนนเสียงทุกเสียงย่อมมีน้ำหนักเท่ากัน

6. หลักการลงคะแนนเสียงลับ (Secret Vote) หมายถถึงการลงคะแนนเสียงต้องกระทำโดยลับ ผู้ออกเสียงเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องบอกให้ใครทราบว่าได้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้ใดการกำหนดไว้เช่นนี้ก็เพื่อการเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์เป็นการป้องกันการใช้อิทธิพล บังคับข่มขู่หรือการให้สินจ้างรางวัลแก่ผู้ลงคะแนนเสียงการลงคะแนนเสียงลับ เป็นการให้เสรีภาพแก่ผู้เลือกตั้ง

กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย (2539: 298 - 299) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อ 2 กรกฎาคม 2538 โดยผลการวิจัยที่ได้รับคือ

1. เหตุผลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งส่วนมาก ที่ไปลงคะแนนเสียง เพราะอยากได้ผู้แทนที่ดีเพื่อรักษาสิทธิของตนตามระบอบประชาธิปไตย และเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่ควรกระทำตลอดจนอยากได้คณะผู้บริหารประเทศเป็นสำคัญ

2. เหตุผลที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนมากให้เหตุผลว่าคิดธุระสำคัญ รองลงมาคือเบื่อหน่ายพฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้งเบื่อหน่ายพฤติกรรมของฝ่ายรัฐบาลครั้งที่แล้ว บางส่วนให้เหตุผลว่าเบื่อหน่ายพฤติกรรมของฝ่ายค้านในรัฐบาลครั้งที่แล้ว ลืม จี้เกียจไป เสียเวลาเปล่า ไม่มีผู้สมัครที่ตนพอใจ การเดินทางไปยังหน่วยเลือกตั้งไม่สะดวกและไม่อยู่ในพื้นที่ในวันเลือกตั้ง

3. ประชาชนส่วนมากมีความเข้าใจถึงวิธีปฏิบัติเลือกตั้งในกรณีเมื่อได้รับบัตรแล้วไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างไรก็ตามยังมีบางส่วนที่ยังเข้าใจ ไม่ถูกต้องโดยยังคงเข้าใจว่านำบัตรเลือกตั้ง ไปคืนแก่คณะกรรมการตรวจคะแนนซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติแบบเดิมๆ หรือเข้าใจว่าหย่อนบัตรเลือกตั้งลงในหีบ โดยบัตร โดยไม่ต้องทำเครื่องหมายใดๆ หรือวิธีการอื่นๆ เช่น ทำลายบัตรเลือกตั้งหรือนำบัตรเลือกตั้งออกนอกเขตเลือกตั้งซึ่งการกระทำดังกล่าว นอกจากจะทำให้บัตรเลือกตั้งกลายเป็นบัตรเสียแล้วการทำลายบัตรเลือกตั้ง หรือการนำบัตรเลือกตั้งออกนอกเขตเลือกตั้งยังเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอีกด้วย

4. ผู้ให้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนมากตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ก่อนวันเลือกตั้งแม้จะมีระยะเวลาตัดสินใจมากน้อยต่างกันบ้างก็ตาม ซึ่งแสดงว่าประชาชนมีความรู้ความคิดเห็นทางการเมืองและมีข่าวสารทางการเมืองที่ดีพอสมควรนอกจากนี้บทบาทของสื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ มีส่วนสำคัญทำให้ประชาชนรู้จักตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมากขึ้นอีกด้วย

5. ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิส่วนมากตัดสินใจลงคะแนน เสียงด้วยตัวเอง ซึ่งแสดงถึงความมีวุฒิภาวะทางการเมืองของแต่ละบุคคลมากขึ้น

6. ในด้านหลักเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิ มีแนวโน้มที่จะคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมากกว่าคำนึงถึงพรรคการเมืองของผู้สมัครคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครก่อนถ้าดีจึงดูพรรคการเมืองและที่น้อยที่สุดคือไม่คำนึงถึงพรรคการเมืองและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมเลือกตั้งเหตุผลที่ตัดสินใจลงคะแนนเสียงมักจะคำนึงถึงพรรคการเมืองเพราะเชื่อว่าพรรคสามารถแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศได้ศรัทธาในชื่อเสียงของพรรคนิยมในตัวหัวหน้าพรรคเป็นสำคัญสำหรับผู้ตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครประกอบกับผู้นำฝ่ายปกครองกับฝ่ายท้องถิ่นมักจะมี

เหตุผลว่าผู้สมัครคนใดสามารถทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นเชื่อในความสามารถทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนจึงทำให้ผู้ที่ลงคะแนนเสียงไม่คำนึงถึงทั้งพรรคการเมืองและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครตัดสินใจโดยมีผู้แนะนำหรือชักชวนเป็นสำคัญกลุ่มผู้นำในชุมชนเป็นสำคัญ

4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์

เมื่อก้าวถึงระบบอุปถัมภ์ในกระบวนการเลือกตั้งแล้วแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ หรืออาจเห็นได้เป็นรูปธรรมได้แก่ การซื้อสิทธิ – ขายเสียง ซึ่งพฤติกรรมการซื้อสิทธิ – ขายเสียง สัมพันธ์กับระบบอุปถัมภ์ตามแนวคิดของ (อนก เหล่าธรรมทัศน์, 2543 : 38) ใน “สองนคราประชาธิปไตย” โดยคำจำกัดความตามระบบอุปถัมภ์ ผู้ได้รับประโยชน์มากก็คือผู้อุปถัมภ์แต่ผู้อุปถัมภ์จะต้องรับผิดชอบต่อการกินคืออยู่ดีของผู้รับอุปถัมภ์ด้วยกฎแห่งศีลธรรมของระบบอุปถัมภ์ คือการตอบแทนซึ่งกันและกันเป็นหลักสำคัญ แต่ปัจจุบันนี้การเอารัดเอาเปรียบผู้ที่อยู่ในฐานะที่ด้อยกว่ามีมากขึ้นผลที่จะเกิดตามมาคืออาจเป็นการรวมตัวของชนชั้นผู้รับอุปถัมภ์เพื่อช่วยเหลือตนเองซึ่งมีลักษณะของการเกิดขึ้นทางสังคม

ระบบอุปถัมภ์เป็นผลมาจากความเชื่อของคนไทยในเรื่องบุญกรรมและเรื่องตายแล้วเกิดใหม่ เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้ที่เกิดมาท่ามกลางเงินทองมีทรัพย์สิน อำนาจ วาสนา เป็นเพราะกรรมที่ทำให้ไว้แต่ปางคนเราเกิดมาไม่เท่าเทียมกันด้วยเหตุที่บุญกรรมมีที่สะสมไว้แต่ปางก่อนแตกต่างกันทำให้คนไทยยอมรับความแตกต่างในฐานะตำแหน่งที่ลดหลั่นเป็นชั้นๆ ว่าเป็นสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ และธรรมดาและยึดถือความแตกต่างเป็นหลักสูงต่ำของฐานะตำแหน่งในการจัดระเบียบทางสังคม (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539: 3-4)

ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวนมากต่างได้เคยมีการเลือกตั้งทางการเมืองอย่างน้อยครั้งหนึ่งนับตั้งแต่ได้รับเอกราช การศึกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ลงมืออยู่ สามารถบอกเรา ได้มากเกี่ยวกับผลของการแข่งขันระหว่างพรรคในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์และความขัดแย้งของลักษณะที่ไม่ค่อยมีเสถียรภาพของประชาธิปไตยแบบผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (Patron Client Democracies) พลวัตของการแข่งขันทางการเมืองได้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้รับอุปถัมภ์มีอย่างน้อย 4 ทางด้วยกัน (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539: 100)

1. ช่วยปรับปรุงอำนาจต่อรองของผู้รับอุปถัมภ์ต่อผู้อุปถัมภ์โดยการช่วยเป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรของเขา

2. ส่งผลสนับสนุนให้เกิดบูรณาการในระดับแนวตั้งของโครงสร้างแบบ ผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์จากระดับหมู่บ้านจนถึงรัฐบาลกลาง

3. นำไปสู่การสร้างกลุ่มผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์แบบปิรามิด (New Patron – Client Pyramids) และทำให้ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ได้กลายเป็นการเมือง

4. ช่วยเสริมสร้างให้กลุ่มอุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ที่เป็นกลุ่มตรงข้ามกันยังคงยืนอยู่ได้ในระดับท้องถิ่น (Opposition Patron - Client Pyramids)

การเลือกตั้งระดับชาติ ทำให้เกิดความจำเป็นสำหรับพรรคการเมืองในระดับนี้ที่ต้องสร้างเครือข่ายของความสัมพันธ์ลงไปจนถึงระดับท้องถิ่น โดยมากแล้วพรรคการเมืองจะทำวิธีนี้ก็โดยการยึดเอากลุ่มอุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ที่มีอยู่ (Existing Patron - Client Clusters) (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539 : 101) เครือข่ายของระบบอุปถัมภ์ได้กลายมาเป็นวิธีการที่พรรคการเมืองใช้ในการหาคะแนนเสียงในชนบท ผู้รับอุปถัมภ์ในทางการเมืองมักจะถูกพรรคการเมืองใช้ให้เป็นหัวคะแนน โดยอาจให้ผลตอบแทนแก่ผู้รับอุปถัมภ์ เช่น การให้สัญญาในการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียงดังกล่าว ในการแข่งขันระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์กับพรรคคริสเตียนเดโมแครตในอิตาลี และเวเนซุเอลา เป็นต้น ทั้งหมดเป็นกระบวนการทางการเมืองของมวลชนที่ได้รับการจัดตั้งจากเบื้องบนเชื่อมโยงมาจนถึงท้องถิ่น กลุ่มการเมืองท้องถิ่นถูกผนวกเข้าไปภายในระบบอุปถัมภ์และต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539:101) พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงเกิดขึ้นเพราะเป็นการแสดงออกของผู้ยึดถือระบอบประชาธิปไตย แต่ประชาชนอีกประเภทหนึ่งไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์บริการ และเกียรติยศชื่อเสียงที่ตนเองจะพึงได้รับสนอง ตอบจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นคนบางคนก็ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยคำนึงถึงบุญคุณที่ผู้สมัครหรือญาติของตนก็มีไม่น้อย (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539 : 101) ประชาชนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพื่อแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจึงเป็นพวกที่มีอิสรเสรีภาพในการแสดงออกถึงพฤติกรรมของตนเองอย่างเต็มที่ส่วนประชาชนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินบริการความสะดวกสบายหรือการได้รับการยอมรับความเป็นพวกเดียวกัน จึงเป็นพวกที่ไม่มีอิสรเสรีภาพในการลงคะแนนเสียงจึงมีการซื้อขายเสียงกันขึ้นในประชาชนกลุ่มดังกล่าวซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งต่อระบอบประชาธิปไตย (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2531 : 11)

Jame Scott (อ้างใน ไพลิน เชื้ออนทา, 2539 : 21) ได้ให้คำจำกัดความ ความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์คือความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนในสังคมที่มีบทบาทต่างกัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คน เป็นความผูกพันของมิตรภาพแบบประโยชน์ใช้สอยและสิ่งที่คุณมีอยู่คุ้มครอง

ให้ผลประโยชน์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างแก่ผู้ที่มีอำนาจต่ำกว่า (ผู้ถูกอุปถัมภ์) ซึ่งต้องตอบแทนด้วยการให้ความจงรักภักดีแบบช่วยเหลือตอบแทน รวมทั้งอุทิศตนให้แก่ผู้อุปถัมภ์

David F.Hass (อ้างใน ไพลีน เชื่อนทา, 2539 : 24) ได้กล่าววาระบบอุปถัมภ์ ในประเทศไทยว่าจากการศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของประเทศไทยพบว่าสายโซ่ แห่งความสัมพันธ์แบบระบบอุปถัมภ์ ได้แพร่ขยายจากชนชั้นนำลงสู่สังคมชนบทเบื้องล่างมานานแล้ว ทำให้ชาวชนบทมีโอกาสเรียกร้องและแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ของตนต่อข้าราชการได้น้อยมาก ไม่มีอำนาจใดๆ ที่จะไปต่อรองกับข้าราชการจึงจำเป็นต้องให้สินจ้างรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน ระบบราชการไทยขาดประสิทธิภาพในการประเมินผลงานและการพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักคุณธรรม นอกจากนี้สัมพันธภาพทางการเมืองระหว่างข้าราชการกับผู้นำท้องถิ่นในลักษณะอุปถัมภ์ยังส่งปฏิกิริยาไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจด้วย กล่าวคือมีอิทธิพลและมีส่วนบิดเบือนความจำเป็นของโครงการพัฒนาในท้องถิ่นชนบทต่างๆเจ้าพนักงานปกครองมักมีความภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสเข้าไปใกล้ชิด และรับรู้ถึงความต้องการของชาวบ้าน แต่ในความเป็นจริงแล้ว บรรดาผู้นำท้องถิ่นซึ่งได้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านมักจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางติดต่อระหว่าง เจ้าพนักงานปกครองกับชาวบ้าน ทำให้ในความเป็นจริงเจ้าพนักงานปกครองจึงไม่ได้รับรู้ความต้องการของชาวบ้านโดยตรง ผลที่ตามมาคือการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนาต่างๆ มักมีลักษณะเอเนียงเข้าหาผลประโยชน์ของผู้นำท้องถิ่นมากกว่าที่จะยึดเอาผลประโยชน์ของชาวชนบทส่วนใหญ่ระบบอุปถัมภ์แบบเจ้านาย ลูกน้องในสังคมชนบทจึงมีลักษณะเป็นพฤติกรรมแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันส่วนด้านการเมืองที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเพียงรัฐราชการได้เปิดโอกาสให้ผู้นำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น แต่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับระบบอุปถัมภ์ยังคงมีบทบาทสำคัญในระบบการเมืองของไทย เพราะว่าวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาเป็นเหตุให้มีการตั้งสอนให้ประชาชนมีความรู้สำนึกในบุญคุณต่อผู้อื่นเช่นในกรณีที่มีการเลือกตั้งถึงแม้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งจะไม่จ่ายเงินซื้อเสียงให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยตรงแต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวเคยช่วยเหลือทำบุญงานศพหรือช่วยแก้ไขปัญหามากมายที่ชาวบ้านไม่ได้รับความเป็นธรรมเมื่อถึงเวลาเลือกตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยความสำนึกในบุญคุณที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้กระทำไว้ก็จะลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครบางครั้งญาติพี่น้องบางคนไปรับเงินจากห้วคะแนนของผู้สมัครไว้แล้วด้วยความสำนึกในบุญคุณของญาติที่มาขออโรรงให้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง เขาก็จะลงให้ด้วยความสำนึกที่ญาติมีบุญคุณต่อตนเอง

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นของบทบาทครูเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2554 นี้เกิดขึ้นซึ่งได้พิจารณาบทบาทของครูกับปัญหาในการหาเสียงเลือกตั้งจึงไม่ควรมองตัดตอนเพียง

ช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะต้องพิจารณาว่าประชาชนในชนบทมีความพอใจที่จะได้รับผลประโยชน์ต่างๆจากผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน การจัดเลี้ยงงานบันเทิง งานกุศล หรือการสร้างสาธารณูปโภคในท้องถิ่นและภายใต้โครงสร้างของระบบอุปถัมภ์แบบเดิม ผู้เลือกตั้งก็จะมองว่าการรับสิ่งเหล่านี้จากผู้สมัครหากจะนับว่าเป็นการทุจริตก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่น้อยกว่าการทุจริตในรูปแบบอื่นๆอีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนรู้เห็นเป็นใจด้วย จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการศึกษาในเรื่องนี้

5. ข้อมูลจังหวัดเพชรบุรี

จังหวัดเพชรบุรีประกอบด้วย 8 อำเภอ (93 ตำบล 698 หมู่บ้าน) ได้แก่ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านแหลม อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เทศบาล 13 แห่ง (เทศบาลเมือง 2 แห่ง และเทศบาลตำบล 11 แห่ง) องค์การบริหารส่วนตำบล 71 แห่ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2554 (กรณียุบสภา) เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 จังหวัดเพชรบุรีแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 3 เขตเลือกตั้งดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม (ยกเว้นตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูนและตำบลบางตะบูนออก)

เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ

เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย อำเภอเขาย้อย อำเภอบ้านลาด อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านแหลม (เฉพาะตำบลบ้านแหลม ตำบลบางตะบูน และตำบลบางตะบูนออก)

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 350,963 คน มาใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 79.98 โดยในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีบัตรเสียร้อยละ 7.94 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนนร้อยละ 6.59 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมีบัตรเสียร้อยละ 4.64 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนนร้อยละ 4.82

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองเพชรบุรีอำเภอบ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ประกอบด้วย อำเภอท่ายาง อำเภอชะอำ อำเภอแก่งกระจาน อำเภอบ้านลาด

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมบัติ จันทรวงศ์ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเลือกตั้งวิกฤต: ปัญหาและทางออก ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้ง หมายถึงกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสมัครพรรคพวก ที่ขัดต่อข้อห้ามในกฎหมายเลือกตั้ง แต่พฤติกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่แล้วจะมีรากฐานอยู่บนประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการจัดเลี้ยง การจัดงานมหรสพ การช่วยเหลือหรือการแสดงบทบาทต่อสังคม ด้านการกุศล หรือแม้แต่การแจกเงินซื้อเสียงก็เป็นวิธีการที่อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างหัวคะแนนกับชาวบ้านที่มีอยู่เดิม คืออาศัยโครงสร้างทางสังคมและอำนาจที่เน้นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในยามปกติของสังคมชนบทเป็นหลัก สาเหตุและปัจจัยต่างๆที่เอื้อต่อการก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงมีอยู่มากมายในหลายมิติและล้วนแล้วแต่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดซึ่งล้วนอาจแยกแยะสาเหตุปัจจัยต่างๆเหล่านี้ได้ดังนี้คือ

1. ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจสังคมระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท
2. วัฒนธรรมและทัศนคติของผู้เลือกตั้ง
3. ความไม่เหมาะสมของกฎหมายเลือกตั้งบางส่วนและความอ่อนแอในการบังคับใช้
4. เขตเลือกตั้งที่ใหญ่จนเกินไป
5. ความอ่อนแอและด้อยพัฒนาของระบบพรรคการเมือง
6. ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์
7. บทบาทของนักธุรกิจการเมือง

เพราะฉะนั้นการพิจารณาปัญหาเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงไม่ควรมองตัดตอนเพียงช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรจะต้องพิจารณาว่าประชาชนในชนบทย่อมมีความพอใจที่จะได้รับผลประโยชน์ต่างๆ จากผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นตัวเงิน การจัดเลี้ยง งานบันเทิง งานกุศล หรือการสร้างสาธารณูปโภคในท้องถิ่นอยู่แล้ว และภายใต้โครงสร้างของระบบอุปถัมภ์แบบเดิม ผู้เลือกตั้งก็จะมองว่า การรับสิ่งเหล่านี้จากผู้สมัคร หากจะนับว่าเป็นการทุจริต ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่น้อยกว่าการทุจริตในรูปแบบอื่นๆอีกมาก โดยเฉพาะการทุจริตที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนรู้เห็นเป็นใจ ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์เบี่ยงเบนในการหาเสียงเลือกตั้งจึงไม่อาจจำกัดอยู่เฉพาะแค่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเลือกตั้ง หรือพุ่งประเด็นไปทางผู้เลือกตั้งเท่านั้น หากจะต้องพิจารณาการปรับปรุงกระบวนการทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจทั้งระบบ เพื่อให้พรรคการเมืองและนักการเมืองมีโอกาสเจริญเติบโตโดยธรรมชาติสามารถจัดซื้อสิทธิผลของทุนที่ไม่เปิดเผยในการจัดตั้งพรรคการเมืองให้หมดไป และที่สำคัญที่สุด

คือ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีความเป็นอิสระทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ในระดับที่สามารถใช้สิทธิของตนอย่างเสรีได้ ในการเลือกตั้งทุกระดับ อย่างไรก็ตาม ในขั้นต้นนี้ สิ่งที่ควรพิจารณาดำเนินการอย่างเร่งด่วน ได้แก่การลดเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนผู้สมัคร ที่พรรคการเมืองต้องส่งเข้าแข่งขันทั่วประเทศลงมา ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงทางการเมือง การเปลี่ยนให้เขตการเลือกตั้งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เพียงเขตละหนึ่งคน การแก้ไขปรับปรุงรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศ และการตรวจสอบเพดานค่าใช้จ่ายของผู้สมัครและพรรคการเมืองอย่างจริงจัง

ศุชัย บุตรสาระ (2536) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนและบทบาทผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นจากการศึกษาพบว่าผู้นำท้องถิ่นเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความคุ้นเคยกับผู้คนในชุมชนหมู่บ้านที่รับผิดชอบเป็นอย่างดีส่วนใหญ่เป็นคนที่มิถุมิถุมาอยู่ในชุมชนนั้นๆ มากกว่า 10 ปี มีประวัติการทำงานเสียสละเพื่อส่วนรวมมาากจนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นได้แก่ตำแหน่งทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งทางราชการได้กำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ความรู้ และทัศนคติทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น ความคุ้นเคยส่วนตัวระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกเช่น ทัศนคติทางการเมืองของชาวบ้านที่เรียกร้องให้ผู้นำท้องถิ่นแสดงบทบาทในการประสานประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งตลอดจนความเคยชินที่ว่า การไปเลือกตั้งจะต้องได้รับผลประโยชน์ตอบแทน เป็นต้น

ธงชัย พิมพ์สกุล (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดชลบุรีจากการศึกษาพบว่า การทุจริตการเลือกตั้งของจังหวัดชลบุรีเกิดขึ้นนับแต่ปี 2512 เรื่อยมาโดยเห็นได้อย่างแจ้งชัดว่าเงินเป็นปัจจัยหลักเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งขึ้นทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพียงเพื่อความหวังของการเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งให้ได้ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นนักเลือกตั้งที่กระทำการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ขึ้นมาโดยมิได้คำนึงถึงหลักแห่งความสุจริต ยุติธรรม ตลอดจนความชอบธรรมใดๆและไม่รักษาไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงและเนื่องจากปัจจัยเรื่องเงินที่นับว่าเป็นตัวการก่อให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้งเป็นหลักใหญ่ดังกล่าวมาแล้วก็ยังมีปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ อิทธิพลและอำนาจเถื่อนที่เป็นทั้งตัวควบคุม ชี้นำและเร่งปฏิบัติการของปัจจัยเงินด้วยอีกแรงหนึ่งจนทำให้การซื้อเสียงแพร่ขยายวงไปสู่หมู่ประชาชนอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพแม้จะมีประสิทธิผลส่วนใหญ่ต่อประชาชนชั้นล่างและชนชั้นกลางเท่านั้นก็ตามแต่ก็เป็นผลให้การเลือกตั้งแต่ละครั้งไม่สุจริตและโปร่งใสอีกทั้งเพราะเนื่องจากปัจจัยทางการเงินนี้ทำให้ข้าราชการผู้ดำเนินการเลือกตั้งจำนวนหนึ่งตลอดจนนักการเมืองท้องถิ่นก้าวนำผู้ใหญ่บ้านตลกเป็นทาสของเงินตราแทบหมดสิ้น

โดยต่างยอมให้ความร่วมมือในการทุจริตด้วยอย่างเป็นกระบวนการทำให้เจตนาธรรมณ์ของการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตยไม่ประสบผลสำเร็จลุล่วงตามความประสงค์ที่แท้จริงของประเทศชาติ ทั้งนี้จะเกิดจากความสำนึกของประชาชนส่วนใหญ่ที่มีต่อการเลือกตั้งเนื่องจากประชาชนมีสิทธิที่จะต้องไปเลือกตั้งตามกฎหมายจะหลีกเลี่ยงมิได้ข้อกำหนดนี้จะเป็นข้อดีส่วนหนึ่งที่จะช่วยขจัดปัญหาการซื้อเสียงได้ประการแรกอีกทั้งยังช่วยป้องกันผู้อื่นมาใช้สิทธิแทนตนอย่างทุจริตได้ด้วยจากผลการวิจัยนี้จะพบข้อเท็จจริงที่ก่อให้เกิดการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงการเลือกตั้งท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี เกิดจากปัจจัยเรื่องการเงินปัญหาอิทธิพลท้องถิ่นการไม่วางตัวเป็นกลางของข้าราชการหน่วยงานต่างๆของรัฐ โดยเฉพาะข้าราชการกระทรวงมหาดไทยและผู้ดำเนินการเลือกตั้ง รวมตลอดถึงนักการเมืองท้องถิ่นทุกประเภทอีกทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ให้ความร่วมมือกันอย่างครบถ้วนทั่วกันเพื่อกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งทุกรูปแบบหรือให้เป็นคุณแก่ผู้สมัครของกลุ่มผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์ (2538) ได้ศึกษาถึงเทคนิคและวิธีโครงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การโครงการเลือกตั้งอาจเป็นเพียงแต่แนวความคิดความเห็นของนักวิชาการและผู้สนใจการเมืองซึ่งอยู่นอกเวทีการแข่งขันต่อสู้ในทัศนะของนักการเมืองและหัวหน้าคณะที่เข้าร่วมในการรณรงค์หาเสียงผู้วิจัยมองภาพการทุจริตในการเลือกตั้งที่แตกต่างออกไป โดยเห็นว่าเป็นเพียงกฎเกณฑ์ของการแข่งขัน (Rule of Political Game) ที่ต้องป้องกันไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามสามารถใช้เทคนิควิธีโกงได้แต่ถ้ามีโอกาสก็พร้อมที่จะทุจริตและใช้วิธีการทุกอย่างเพื่อให้ได้คะแนนสนับสนุนถึงแม้ว่าการกระทำนั้นอาจจะผิดกฎหมายก็ตามถ้าคู่แข่งไม่สามารถจับได้ไล่ทันก็หมายความว่าเขายังอ่อนในเรื่องไหวพริบไม่ทันเกม หรือเผอเรอถูกระเบียบและกฎหมายอาจเป็นเพียงข้อกำหนดที่ทางราชการวางไว้แต่ไม่มีผลในการปฏิบัตินักการเมืองและหัวหน้าคณะคิดว่าการโครงการเลือกตั้งเป็นเรื่องธรรมดาและจะต้องต่อสู้แข่งขันชิงไหวชิงพริบกันเพื่อเป้าหมายในการได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งและกีดกันไม่ให้คู่แข่งประสบความสำเร็จ

วิฑูรย์ นามบุตร (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยศึกษาเฉพาะกรณีพรรคประชาธิปัตย์ เขตเลือกตั้งที่ 4 จังหวัดอุบลราชธานี ในการเลือกตั้งปี 2539 จากการศึกษาพบว่าบริบทของโครงสร้างการเมืองไทยมีผลต่อการรณรงค์ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบหรือเนื้อหาของรณรงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเมืองอันได้แก่พรรคการเมืองยังไม่มีการพัฒนาเป็นพรรคที่มีฐานมวลชนรองรับ (Mass-Party) หากแต่ยังมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มผลประโยชน์ที่ต้องการอำนาจทางการเมืองมาเพื่อลงทุนทางการเมืองทำให้ภาพสะท้อนของการลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเข้ามาหา

ผลประโยชน์เพราะถ้าเข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วสิ่งที่จะได้รับตามมามากมายในรูปผลประโยชน์ที่คนภายนอกไม่เข้าใจเช่นมาวิ่งเต้นหางบประมาณเพื่อหวังค่าคอมมิชชั่นจากงบประมาณนั้นการได้รู้จักพบปะกับนายทุนระดับชาติในรัฐสภาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันและคงไม่ต้องพูดถึงการได้ผลประโยชน์จากการมีตำแหน่งรัฐมนตรีเมื่อผลประโยชน์ที่รับจากการเข้ามาเป็นนักการเมืองในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงและยาวนานเช่นนี้ จึงทำให้ผู้มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จึงกล้าลงทุนในธุรกิจการเมืองดังกล่าวที่สุดก็ส่งผลต่อรูปแบบในการรณรงค์เลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งสถานะภาพความเป็นผู้แทนราษฎรดังกล่าวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรมทางการเมืองรูปแบบในการรณรงค์หาเสียงจึงกลายเป็นรูปแบบของการรณรงค์เพื่อทุจริตหาเสียงและการทุจริตซื้อขายเสียงเพื่อหวังเพียงให้ตัวเองเข้าไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ได้ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดๆ เรื่องดังกล่าวปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเป็นเพราะพรรคการเมืองของไทยไม่เข้มแข็งเพียงพอที่จะต่อต้านกับกระแสดังกล่าว และตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนายทุนพรรคที่ผลักดันตัวเองเข้ามามีบทบาทในกรรมการบริหารและใช้วิธีสรรหาตัวบุคคลโดยวิถีทางลัดคือเข้าไปลงทุนซื้อตัวผู้มีสถานะทางเศรษฐกิจสูง โดยคาดว่าจะมีคะแนนนิยมในตัวบุคคลดังกล่าวสูง และโอกาสที่จะชนะเลือกตั้งก็สูงตามไปด้วย จึงเกิดกระบวนการซื้อตัวบุคคลดังกล่าวเข้าพรรคคล้ายๆ กับการประมูลทางการเมืองและเงินที่บุคคลเหล่านี้ได้มาก็จะถูกนำไป “ซื้อเสียงและทุจริตการเลือกตั้ง” การรณรงค์หาเสียงจึงเปลี่ยนแปลงจากหลักการที่ควรจะเป็นคือการรณรงค์หาเสียงมาเป็นการรณรงค์ทุจริตหาเสียง และรณรงค์ทุจริตซื้อ – ขายเสียง

สุเมธ พรหมพันธ์ (2540) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่ามีผลต่อความมั่นคงทางการเมืองไทยอย่างไรทั้งนี้ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการซื้อสิทธิขายเสียงโดยอาศัยจุดด้อยต่างๆที่คนยังไม่เข้าใจประโยชน์ของการเลือกตั้ง การมีตัวแทนหรือผู้แทนเข้าไปดูแลผลประโยชน์ให้คนทั่วไปมีทัศนคติว่าผู้แทนต้องรับใช้ทุกอย่างแม้เรื่องส่วนตัวเฉพาะตัว (ยากจน แด่งงาน โกงจุก บวชลูก งานศพ งานพัฒนาต่างๆ ฯลฯ) ผู้แทนช่วยได้ทั้งสิ้น คนรู้สึกว่าการเลือกตั้งเสร็จแล้ว ส.ส.หายหัวไป หาตัวไม่เจอ จึงคิดว่าจะเอาอะไรจากผู้แทนกับราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งหลังการเลือกตั้งมีน้อยลง เป็นต้น

นฤมล คำจุมพล, จตุรงค์ บุญยรัตน สุนทร และลัดดาวัลย์ ตันติวิทยานพิตักษ์ (2541) ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง โดยศึกษาจากศักยภาพและความสนใจในการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งขององค์การเอกชนและการบริหารการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมและมีมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนมากที่สุดจากการศึกษาพบว่าองค์การเอกชนระดับชาติที่มีเครือข่ายหรือสมาชิกในจังหวัดต่างๆ นั้นหลายองค์การมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายจะประสบปัญหาเรื่องวัตถุประสงค์ขององค์การที่ระบุว่าจะไม่

เกี่ยวกับการเมืองทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งกับคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อย่างเต็มที่ส่วนองค์การเอกชนที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคลจะมีความเป็นอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าองค์การเอกชนนิติบุคคลองค์การเหล่านี้จะเน้นงานด้านณรงค์คดีด้านกว้างในประเด็นการเมืองและประเด็นเชิงนโยบายและจะมีความสัมพันธ์กับองค์การเอกชนระดับจังหวัดในรูปเครือข่ายต่างๆผลจากการศึกษาวิจัยคณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อแนวทางการมีส่วนร่วมขององค์การเอกชนในกระบวนการเลือกตั้งว่าการมีส่วนร่วมในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งขององค์การเอกชนสามารถมีได้หลายระดับขึ้นกับความสนใจและศักยภาพขององค์การเอกชนเหล่านั้นเช่น องค์การเอกชนที่สนใจกระบวนการรับรององค์การเอกชนของคณะกรรมการการเลือกตั้งองค์การเอกชนที่ต้องการการสนับสนุนจากรัฐบาลที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความมั่นใจให้เข้ามามีส่วนร่วม องค์การเอกชนที่ต้องการการสนับสนุนจากรัฐบาลที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความมั่นใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรมองค์การเอกชนที่มีปัญหาเรื่องข้อบังคับหรือตราสารที่ระบุไว้ว่า “ต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง” เป็นต้น

พวงเพ็ชร ชุนละเอียด (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ถึงปัญหาและอุปสรรคตลอดจนแนวทางในการป้องกันปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นจากผลการศึกษาพบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ในระดับปัญญานชนมีความเห็นแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือประการแรก ถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งนั้นระบบพรรคการเมืองไทยมีโอกาที่จะได้รับการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งสามารถปฏิรูปไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นและพรรคการเมืองมีโอกาที่จะคัดหาตัวผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมาลงสมัครรับเลือกตั้งเพราะที่มีคุณภาพในท้องถิ่นจะลงสมัครมากขึ้นโดยเฉพาะประชาชนจะมีโอกาสได้เลือก ส.ส. ทำงานได้ง่ายขึ้นมีโอกาที่จะใกล้ชิดและดูแลประชาชนได้ทั่วถึงรวมทั้งการแก้ไขปัญหาของประชาชนทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพประการที่สองผู้สมัครที่มีคุณภาพอาจจะไม่ได้รับการเลือกตั้งเพราะระดับการศึกษาของประชาชนยังไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะประชาชนจะเลือกผู้สมัครที่มีชื่อเสียงเป็นผู้ที่มีบุญคุณต่อคน หรือผู้ที่มีอิทธิพลมีอำนาจมีมากกว่าเลือกผู้ที่ไม่ค่อยเคยและอาจจะมีการใช้เงินซื้อเสียงมากขึ้นกว่าเดิมสาเหตุเนื่องมาจากเขตเลือกตั้งการต่อสู้จะมีสูงขึ้นเพราะมีผู้สมัครหลายคนการแข่งขันในท้องถิ่นจะรุนแรงจึงอาจจะทำให้ความสำคัญของพรรคการเมืองน้อยลง นอกจากผลสรุปการศึกษาในประเด็นดังกล่าวแล้วผู้วิจัยยังได้เสนอแนะปัญหาการเลือกตั้งในประเทศไทย ซึ่งแยกได้ 3 ปัญหาด้วยกัน คือ การทุจริตในการเลือกตั้งและการซื้อสิทธิขายเสียงผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ได้ใช้วิจารณญาณในการเลือกดีพอทำให้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ด้วยด้วยคุณภาพมีโอกาสเข้ามาสู่ สภาผู้แทนราษฎรและการไม่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีคุณภาพเข้ามาสู่ระบบการเมือง

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2545) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาหลักสำคัญในกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยแยกลักษณะของแหล่งของการเกิดปัญหาออกเป็นกลุ่มๆ คือ ปัญหาของผู้สมัครรับเลือกตั้งปัญหาของพรรคการเมืองปัญหาของบุคลากรที่จัดการเลือกตั้งปัญหาของหน่วยงานจัดการเลือกตั้งปัญหาของกระบวนการเลือกตั้งปัญหาขององค์กรเอกชนและสื่อมวลชนปัญหาของประชาชน และปัญหาอื่นๆ อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบส่วนใหญ่และอยู่ในความสนใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย คือการทุจริตการเลือกตั้งในลักษณะที่เป็น “การซื้อเสียง” ในช่วงเวลาก่อนและระหว่างประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบันว่าจะใช้บังคับในช่วงเวลาก่อนประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปได้หรือไม่อย่างไรก็ตามปัญหาส่วนใหญ่ที่พบภายหลังการเลือกตั้งคือการร้องเรียนและการร้องคัดค้านการเลือกตั้งที่มีจำนวนมากทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนคำร้องเรียนและคำร้องคัดค้านได้โดยพลันหรือภายในกำหนดเวลาการใช้พยานหลักฐานเท็จหรือไม่ชัดเจนก่อให้เกิดอุปสรรคอย่างมากต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งและการที่เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีพฤติการณ์ทุจริตเรียกผลประโยชน์ปัญหาการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในการไม่รับรองผลการเลือกตั้งและประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) หรือการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งออกจากการเลือกตั้งหลังจากพบว่าผู้นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอันเป็นการทุจริตเกิดขึ้น (ใบแดง) เห็นได้ชัดว่าอำนาจเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาแก่ระบบการเลือกตั้งในระดับหนึ่งคือการเลือกตั้งซ้ำซากสร้างความเบื่อหน่ายแก่ประชาชนซึ่งปัญหาข้อนี้ควรต้องมีการแก้ไขอย่างรวดเร็วอย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้พบว่าประชากรผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 78.5 เห็นด้วยกับข้อเสนอให้ยกเลิกการใช้อำนาจในการไม่รับรองผลการเลือกตั้งและประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ (ใบเหลือง) ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยให้เหลือแต่อำนาจการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ใบแดง) ปัญหาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่เห็นชัดที่สุดคือ การใช้หวัคະແນนของผู้สมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงและการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ กล่าวคือการเลือกตั้งมีการแจกเงินและบังคับประชาชนให้ลงคะแนนตามที่หวัคະແນนซึ่งน่าสำหรับแนวทางการแก้ไขที่พบได้แก่การให้ความรู้แก่ประชาชนและการประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ประยงค์ บัณฑิตสมบุรณ์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประจำโรงเรียนจังหวัดอุบลราชธานี การศึกษานี้เพื่อตรวจสอบแบบของบุคลิกภาพของครูในจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉพาะ โดยจุดประสงค์ส่วนใหญ่ คือ ต้องการทราบว่าบุคลิกภาพของครูที่จะอธิบายว่า บุคลิกภาพดังกล่าวจะนำมาหรือเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นผลจากการศึกษาสำรวจครูประจำโรงเรียน 600 คน จาก 8 อำเภอ โดยเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ และจากครู 282 คน ซึ่งทำการสอนใน 5 อำเภอ ซึ่งอยู่นอกเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ที่สามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างสมบูรณ์ แบบสอบถามมีทั้งหมด 35 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อได้ทำการวัดอำนาจจำแนกความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อถือมาแล้ว การศึกษานี้กำหนดตัวแปรตามคือ บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยมกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และตัวแปรตามคือเขตปฏิบัติการสอน ระดับการศึกษา เพศและอายุการวิจัยปรากฏผลดังนี้

ครูมีบุคลิกภาพทั้งสองแบบในระดับสูง คือ มีทั้งบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยมและมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงสุด

1. ความแตกต่างในด้านอายุและเขตปฏิบัติการสอนไม่มีผลต่อบุคลิกภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. ครูชายส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ครูหญิงมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม และครูชายส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าครูหญิง
3. ครูที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาตรีขึ้นไปส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญาตรีลงมาส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมและครูที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมือง สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญาตรีลงมา

โดยสรุป ครูในจังหวัดอุบลราชธานีมีบุคลิกภาพทั้งสองแบบ ซึ่งเป็นแบบแผนปกติของประชาชนโดยส่วนใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนา ถ้าครูส่วนใหญ่ในประเทศไทยมีบุคลิกภาพดังกล่าว โอกาสที่ประเทศไทยจะพัฒนาไปสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยทำได้ยาก

มนตรี เจนวิทย์การ (2524: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประท้วงของครูประจำโรงเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2521-2523: บทบาทการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่ม “ไร้อำนาจ” กับการโต้ตอบของรัฐบาล ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวความคิดใหญ่สองกรอบ คือ กรอบแนวความคิดว่าด้วยการใช้การประท้วง เป็นยุทธวิธีทางการเมืองของกลุ่ม “ค่อนข้างไร้อำนาจ” และกรอบแนวความคิดว่าด้วย “การเมืองในระบบราชการ” มาใช้วิเคราะห์ ครูประจำโรงเรียนเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพต่ำภายในระบบราชการและในสังคม เป็นกลุ่มด้วยอภิสิทธิ์และไร้ทรัพยากรที่มีสถานภาพต่ำภายในระบบ

ราชการและในสังคมเป็นกลุ่มด้วยอภิสิทธิ์และไว้ทรัพยากรอื่นๆที่จะใช้ต่อรองทางการเมือง บทบาทการต่อสู้ทางการเมืองของครูประชาบาลที่ใช้การประท้วงเป็นยุทธวิธีนั้น มีลักษณะเป็นแนวเดียวกับที่พบในกรณีการประท้วงของกลุ่มทางสังคมและเศรษฐกิจอื่นๆ ครูผู้นำการประท้วงต้องอาศัยหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอื่นๆช่วยในการกระจายข่าวเพื่อระดมกำลังสนับสนุนจากบรรดาครูประชาบาล และเพื่อให้การประท้วงเป็นประเด็นสาธารณะที่ได้รับความชอบธรรม นอกจากนี้ ครูผู้ประท้วงยังต้องอาศัยการช่วยเหลือของ “กลุ่มที่สาม” คือบุคคลและกลุ่มที่มีฐานะทางสังคมและอิทธิพลทางการเมืองสูงกว่าซึ่งจะเป็นพันธมิตรและเป็นผู้ที่ไปบีบบังคับให้เป้าหมายของการประท้วงคือ รัฐบาลยอมพิจารณาตลอดจนยอมรับข้อเรียกร้อง การโต้ตอบของรัฐบาลในรูปแบบต่างๆ ก็เช่นเดียวกัน พบว่าเป็นไปในลักษณะเดียวกับการโต้ตอบของรัฐบาลต่อการดำเนินงานของกลุ่มประท้วงในกรณีอื่นๆ ที่น่าสนใจเป็นพิเศษในกรณีของการโต้ตอบของรัฐบาลต่อการประท้วงของครูประชาบาลก็คือ การรณรงค์ทางด้านการประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้นและเป็นระบบเพื่อลดแรงกดดันจากกลุ่มประท้วงข้อเรียกร้องสำคัญของครูผู้ประท้วงให้จัดตั้งทบวงการศึกษาระชาบาลเป็นเอกเทศจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาประชาบาลมาตลอดได้บีบบังคับให้รัฐบาลต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาลขึ้นเพื่อแสวงหารูปแบบโครงสร้างการบริหารการประถมศึกษาใหม่ “คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารใหม่เป็นผลของการประนีประนอมผลประโยชน์และอำนาจของการเมืองในระบบราชการ การศึกษาการประท้วงของครูประชาบาลนี้ ได้ชี้ให้เห็นถึงหนทางและรูปแบบของพัฒนาการการเมืองแบบมวลชนในประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2516 เป็นต้นมา บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มนอกระบบราชการจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคตและจะไปจำกัดอำนาจของระบบราชการซึ่งครอบงำการเมืองไทยมาตลอดในการกำหนดเนื้อหาและทิศทางของนโยบายสาธารณะ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตราไว้ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 13 สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ หมวด 4 หน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 74 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวก และให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา 83 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจและมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น

มาตรา 84 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 86 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

มาตรา 88 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง คุกคาม เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 89 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 90 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

มาตรา 93 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 94 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ประมวลความประพฤติกรรมหรือกิริยาอาการที่ประกอบวิชาชีพครูควรประพฤติปฏิบัติเพื่อรักษาส่งเสริม เกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของความเป็นครู (ยนต์ ชุมจิต 2531: 131) ในปี พ.ศ. 2526 ครูสภาได้มีการปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพครู ขึ้นใหม่ เรียกว่า “ระเบียบครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครู” (ครูสภา 2526: 2-3) ซึ่งมีระเบียบดังนี้ครูต้องมีจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครู ดังต่อไปนี้

1. เสื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่นฯ
3. ตั้งใจสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดี ด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ชู้ว่าพดิดชั่ว ไม่ประพฤติการอันใดจะทำให้เสียชื่อเสียงและเกียรติ ของความเป็นครู
5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา

6. ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้ผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตนและไม่เบียดบังใช้แรงงาน หรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

7. ให้เกียรติผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตนและไม่เบียดบังใช้แรงงาน หรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

8. ประพฤติอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ของผู้ร่วมงานและสถานศึกษา

10. รักษาความสามัคคีของครู และช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “คุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู” เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2529 และได้กำหนดขอบเขตจรรยาบรรณของวิชาชีพครูไว้ดังนี้ (คุรุสภา 2529: 2-7)

1. ตั้งใจสอนศิษย์ อุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี ไม่ละทิ้งหน้าที่การงาน
2. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง ไม่นำผลงานทางวิชาการไปใช้ในทางที่ทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ผู้ร่วมงาน และสถานศึกษา
4. ไม่แอบอ้างผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นของตน และไม่ใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
5. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ได้อื่อว่าประพฤติชั่ว อันจะทำให้เกิดเสื่อมเสียเกียรติของครู

กล่าวโดยสรุปหัวใจสำคัญของจรรยาบรรณครูมี 3 ประการ คือ ต้องมีความซื่อสัตย์รักปละปรารถนาดีต่อศิษย์อย่างจริงใจ วางตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้อื่น

จากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีข้อสรุปคือผู้นำมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้การพัฒนาชนบทประสบความสำเร็จซึ่งได้แก่บุคคลในท้องถิ่นที่เคารพนับถือผู้นำท้องถิ่นมีทั้งผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู พระสงฆ์และบุคคลที่ประชาชนเคารพยอมรับยกย่องและนับถือมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการเลือกตั้งทำให้บุคคลต่างๆ ที่เป็นผู้นำของท้องถิ่นทั้งฝ่ายราชการประจำเป็นตัวจักรสำคัญในการที่จะทำให้การเลือกตั้ง มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมขนาดไหน และข้าราชการครูมักจะเป็นเป้าหมายสำคัญของนักการเมือง ที่จะดึงมาเป็นแนวร่วมในการหาเสียงด้วย สำหรับผู้ที่ตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงคุณสมบัติส่วนตัวของ

ผู้สมัคร มักจะมีเหตุผลว่าผู้สมัครคนใดสามารถทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่น เชื่อในความสามารถ ทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทน จึงทำให้ผู้ที่ลงคะแนนเสียงไม่คำนึงถึง ทั้งพรรคการเมืองและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครตัดสินใจโดยมีผู้แนะนำหรือชักชวนเป็นสำคัญกลุ่มผู้นำในชุมชนเป็นสำคัญครู เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความคุ้นเคยกับผู้คนในชุมชนหมู่บ้านที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี ส่วนใหญ่เป็นคนที่ มีภูมิชำนาญอยู่ในชุมชนนั้นๆ มานานมีประวัติการทำงานเพื่อส่วนรวมมาากจนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดบทบาททางการเมืองของครู ได้แก่ ตำแหน่งทางการของครู ซึ่งทางราชการได้กำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ความรู้และทัศนคติทางการเมืองของครู ความคุ้นเคยส่วนตัวระหว่างครูกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกเช่น ทัศนคติทางการเมืองของชาวบ้านที่เรียกร้องให้ครูและผู้นำท้องถิ่นแสดงบทบาทในการประสาน ประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนความเคยชินที่ว่า การไปเลือกตั้งจะต้องได้รับ ผลประโยชน์ตอบแทนทำให้เจตนาธรรมณ์ของการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนตามระบอบ ประชาธิปไตย ไม่ประสบผลสำเร็จลุล่วงตามความประสงค์ที่แท้จริงของประเทศชาติทั้งเกิดจาก ความสำนึกของประชาชนส่วนใหญ่ที่มีต่อการเลือกตั้งเนื่องจากประชาชนมีสิทธิที่จะต้องไป เลือกตั้งตามกฎหมายจะหลีกเลี่ยงมิได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัด เพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า น่าสนใจและจะเป็นกรณีศึกษาได้เป็นอย่างดี เพื่อให้การศึกษานี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นการศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรีเขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 เป็นการศึกษา ค้นคว้าเชิงคุณภาพ ซึ่งอาศัยข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 จำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอยางชุมน้อย และอำเภอชะอำ จำแนกเป็น 3 กลุ่มรวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน คือ

1. กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรีเขต 2 เลือกแบบเฉพาะเจาะจงเนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง จำนวน 8 คน

1. นายนิวัติ กำไลแก้ว	รอง ผอ.สพป.เพชรบุรี เขต 2
2. นายมินิ คชกฤษ	ประธานชมรมผู้บริหาร สพป.เพชรบุรี เขต 2
3. นายธีระพร ทองเกิด	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
4. นายสุรพล ทิมวัฒน์	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน

5. นายณัฐพัฒน์ อินทร์เจริญ	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
6. นางณัฐฐิยา แก้วถาวร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
7. นางยุพาภรณ์ จงเจริญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
8. นายโยธิน ปิ่นทอง	ครูโรงเรียนบ้านท่าลาว ช่วยราชการ

2. กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาเลือกสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงจากประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนทั้งของอำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ รวม 11 ศูนย์เครือข่ายด้วยประธานศูนย์เครือข่ายเป็นตัวแทนผู้อำนวยการกลุ่ม โรงเรียนที่กระจายอยู่ครอบคลุมพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 2 ที่ทำการศึกษาค้นคว้า จำนวน 11 คน คือ

1. นายอัมรินทร์ คล้าชื่น	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสารเห็ด
ประธานศูนย์เครือข่ายกัลปพฤกษ์
2. นายประดิษฐ์ ศรีสุกใส	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองโรง
ประธานศูนย์เครือข่ายเขากระปุก
3. นายเพชร เพิ่มพงษ์พิพัฒน์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่ายาง
ประธานศูนย์เครือข่ายท่ายาง
4. นายพล นกสุข	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเขื่อนเพชร
ประธานศูนย์เครือข่ายท่าคอย-ยางหย่อง
5. นายนภดล กำแก้ว	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดท่าแหว
ประธานศูนย์เครือข่ายวังไคร้-ท่าแลง
6. นายกิตติ จันท์ปรุง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง
ประธานศูนย์เครือข่ายท่าไม้รวก
7. นายอนnek สมานมิตร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดอนเตาอิฐ
ประธานศูนย์เครือข่ายรวมใจสี่ตำบล
8. นายสังเวียน อ่อนแก้ว	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดโตนดหลวง
ประธานศูนย์เครือข่ายหนองศาลา
9. นายอรุณชัย กัณฐกา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง
เขื่อนเพชร ประธานศูนย์เครือข่ายนิคม
10. นายประจวบ กุญแจทอง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดอนมะกอก
ประธานศูนย์เครือข่ายห้วยทรายเหนือสามพระยา
11. นายสิน พุ่มสะกา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองเขื่อน
ประธานศูนย์เครือข่ายไร่ใหม่พัฒนา

3. กลุ่มครูผู้สอนสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเผชิญครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง 11 ศูนย์เครือข่ายๆ ละ 1 คน จำนวน 11 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 2 เพชรบุรี

ลำดับ	ครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 2 เพชรบุรี	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	กลุ่มผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 2	76	8
2	กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 แบ่งตามกลุ่มศูนย์เครือข่ายโรงเรียน 11 ศูนย์เครือข่าย	73	11
3	กลุ่มครูผู้สอนของโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 แบ่งตามกลุ่มศูนย์เครือข่ายโรงเรียน 11 ศูนย์เครือข่าย	621	11
รวม		770	30

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นเองจากกรอบแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ออกแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบในบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน คือ (รายละเอียดดังภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 อย่างเป็นทางการ ได้แก่

- บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง
- บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง

- บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 อย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่

- บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริงครอบคลุมอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ผู้ศึกษามุ่งศึกษาโดยใช้เทคนิคการศึกษาหลายอย่างทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ที่แท้จริงในเขตเลือกตั้งที่ 2 รวมทั้งวิธีการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีบทบาทโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

2. วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) โดยวิธีการสัมภาษณ์ที่ใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไม่เคร่งครัดในเรื่องขั้นตอนและลำดับของคำถาม ในบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งก็ได้ทำให้ข้อมูลบางตอนขาดหายไปแต่บางครั้งกลับเป็นผลดีในแง่ที่เกิดการแตกประเด็นที่น่าสนใจที่ยังอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่สนใจศึกษาเพราะลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการเจาะหาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 อย่างเป็นทางการ ได้แก่

- บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง

- บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี
เขต 2 บทบาทอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่

- บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียง

วิเคราะห์โดยสรุปเนื้อหาเป็นรายด้านจัดกลุ่มตามประเด็นที่ศึกษาและเสนอข้อค้นพบ
โดยการพรรณนาความ (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในจังหวัดเพชรบุรี เขตเลือกตั้งที่ 2 เฉพาะอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จำนวน 30 คน รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง ได้แก่ บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกประจำหน่วยเลือกตั้ง

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง ได้แก่ บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาบทบาทของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความคิดเห็นบทบาทของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง ประกอบไปด้วย

ประเด็นที่ 1 บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง

ประเด็นที่ 2 บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง

ประเด็นที่ 3 บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ประเด็นที่ 4 บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนของอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จำนวน 11 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 11 คน ผู้ศึกษาจึงได้นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของการสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทในการจัดการเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง พบว่าครูมีบทบาทในการจัดการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งโดยการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานในหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง นายนิวัติ กำไลแก้ว รอง ผอ.สพป.พบ.เขต 2 กล่าวว่า “สำนักงานเขตได้มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียนดำเนินนโยบายให้ทำกิจกรรมสนับสนุนเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและรณรงค์ให้นักเรียนสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย เช่น การประชุมในวาระต่าง ๆ ของนักเรียน อีกทั้งในกิจกรรมการเรียนการสอนควรปลูกฝังนักเรียนให้รู้จักการแบ่งกลุ่ม เลือกประธาน เลขานุการ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับการเลือกตั้งที่ถูกวิธีตั้งแต่เป็นนักเรียน” นางยุพาภรณ์ จงเจริญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียนให้ตระหนักถึงประโยชน์ในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยไม่ขายสิทธิของตนเอง”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายอรุณชัย กัณฑภา ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองเขื่อนเพชร ประธานศูนย์เครือข่ายนิคมกล่าวว่า “ได้จัดประชุมคณะครูและประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำครู ให้วางตัวเป็นกลางทางการเมือง ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองนักเรียนให้ตระหนักถึงประโยชน์ในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยไม่ขายสิทธิตนเอง จัดกิจกรรมตัวอย่างการเลือกตั้งโดยจัดการเลือกตั้งสถานนักเรียนให้เห็นถึงขั้นตอนการเลือกตั้งที่ถูกวิธีประชาสัมพันธ์ให้ครูเวรประจำวันอบรมความรู้ให้นักเรียนเพื่อขยายผลสู่ผู้ปกครอง” นายนภดล กำแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าหวา ประธานศูนย์เครือข่ายวังไคร้-ท่าแลง กล่าวว่า “ได้จัดประชุมให้ครูวางตัวเป็นกลางทางการเมือง มีการจัดกิจกรรมของนักเรียนเดินรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลือกคนดีไม่ขายเสียงในชุมชนใกล้โรงเรียน”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นายศิริ สระสำราญ ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านหนองโรง กล่าวว่า “ได้มีการประชุมชี้แจง การดำเนินการเลือกตั้ง ให้ครูต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมืองเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีเป็นหน้าที่ของครู” นางปรีชา ตุ่มศรี ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเขื่อนเพชร กล่าวว่า “ก่อนจัดการเลือกตั้งมีประชุมชี้แจงคณะครูให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง และการดำเนินการจัดการเลือกตั้งครูต้องวางตัวเป็นกลาง”

สรุปทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันกับบทบาทในการจัดการเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือ คณะผู้บริหารโรงเรียน คณะครูมีการประชุมทำความเข้าใจกับกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและที่สำคัญครูต้องวางตัวเป็นกลาง ทางการเมือง

ประเด็นที่ 2 บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง นายโยธิน ปิ่นทอง ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านท่าลาว ช่วยราชการ สพป.พบ.เขต 2 กล่าวว่า “คณะครูและโรงเรียนมีการรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรณรงค์ในการไม่ซื้อสิทธิ์ ขายเสียง เลือกคนดีเข้าสภา” นายสุรพล ทิมวัฒน์ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สพป.พบ.เขต 2 กล่าวว่า “ทางเขตพื้นที่การศึกษามีการจัดทำหนังสือเพื่อให้แต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์การไปสิทธิเลือกตั้งของคนในชุมชน”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายกิตติ จันทรปุรง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองชุมแสง ประธานศูนย์เครือข่ายท่าไม้รวก กล่าวว่า “ครูได้จัดกิจกรรมรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เลือกคนดีไม่ซื้อเสียง โดยให้นักเรียนร่วมรณรงค์ เดินแถวถือป้ายไปตามชุมชนใกล้โรงเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ประชากรชนร่วมกันมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งและครูควรทำตัวเป็นกลางมาใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง” นายประจวบ กุญแจทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคอนมะกอก ประธานศูนย์เครือข่ายห้วยทรายเหนือสามพระยา กล่าวว่า “ครูในโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบข้อมูลต่าง ๆ ด้วย”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นางเบญจมาศ ชันธรักษา ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านคอนมะกอกกล่าวว่า “ครูให้นักเรียนรณรงค์เผยแพร่การเลือกตั้ง ประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านและชุมชนเชิญชวน ติดป้ายโฆษณา แจกแผ่นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” นายปิ่นวิทย์ ยงภูมิพุทธา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดท่าค้อย กล่าวว่า “ครูให้ข้อมูลกับนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และให้นักเรียนไปเชิญชวนผู้ปกครองไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

สรุปทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันกับบทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือ ครูมีการจัดกิจกรรมรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านและชุมชนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่นนักเรียนเดินรณรงค์เผยแพร่เชิญชวนไปเลือกตั้งเลือกคนดีไม่ซื้อเสียง

ประเด็นที่ 3 บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง นายมิน คชกฤษ ประธานชมรมผู้บริหาร สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “ครูที่เป็นคณะกรรมการเลือกตั้งมีบทบาทในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเลือกตั้งโดยเคร่งครัด อย่างมีระเบียบและแนวทาง มีการชี้แจงกระบวนการใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเป็นวิทยากรบรรยายขั้นตอนการเลือกตั้งให้คณะกรรมการในหน่วยการเลือกตั้ง อีกทั้งยังดูแลความเรียบร้อยในหน่วยการเลือกตั้ง ประสานงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น ชี้แจงปัญหาที่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่เข้าใจ” นางยุพาภรณ์ จงเจริญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “ครูต้องปฏิบัติตามระเบียบของกฎหมายการเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด อีกทั้งต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนและผู้ปกครอง เพราะถือว่าเราก็เป็นข้าราชการคนหนึ่งเช่นกัน”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายประดิษฐ์ ศรีสุกใส ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโรง ประธานศูนย์เครือข่ายกัลปพฤกษ์ กล่าวว่า “ครูปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามกฎระเบียบการเลือกตั้ง ดูแลความเรียบร้อยประสานงานกับประธานกรรมการ กรรมการประจำหน่วย เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และคอยแนะนำคณะกรรมการที่ส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบข้อกำหนดของการเลือกตั้ง อำนวยความสะดวก และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายต่าง ๆ อีกทั้งยังจัดทำเอกสารรายงานให้ครบถ้วน มีการสังเกตการณ์ความเคลื่อนไหว วินิจฉัยในกรณีมีเหตุการณ์ที่น่าสงสัย รวมถึงการให้ความร่วมมือด้านบุคลากรสถานที่ และอุปกรณ์เน้นยึดติดตามความเรียบร้อยให้มีความพร้อมทุกด้าน”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นายบรรจบ เมฆหมอก ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านพุทรวาย กล่าวว่า “ครูมีบทบาทด้านอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้ง แจกบัตรเลือกตั้ง นับคะแนน ตรวจสอบรายชื่อ จัดเก็บเอกสารข้อมูล และไม่ชี้นำให้ใช้สิทธิเลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง” นายพิภพ นาคสวัสดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองจอก กล่าวว่า “ครูต้องทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย คือ เป็น

คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามนั้นอย่างซื่อสัตย์ สุจริต และทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่นในฐานะแม่พิมพ์ของชาติด้วย”

สรุปทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันกับบทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือ ครูต้องปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัดตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามกฎระเบียบการเลือกตั้งด้วยความซื่อสัตย์และสุจริต เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่นสมฐานะหน้าที่

ประเด็นที่ 4 บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกประจำหน่วยเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกประจำหน่วยเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง นายธีระพร ทองเกิด ผู้อำนวยความสะดวกส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “ครูมีหน้าที่ทำให้การเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบและวิธีการที่ กกต.กำหนด กำกับดูแลให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ต้อง เรียบร้อยเป็นไปตามกฎหมาย มีการชี้แจงบทบาทขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้คณะกรรมการหน่วยเลือกตั้งทราบและรณรงค์ให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองทราบและช่วยเหลือสนับสนุนการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ และยุติธรรม ไม่ซื้อสิทธิ์ ขายเสียง” นายณัฐพัฒน์ อินทร์เจริญ ผู้อำนวยความสะดวกบริหารงานบุคคล สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “ครูมีหน้าที่ทำให้การเลือกตั้งดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และครูควรวางตัวเป็นกลางทางการเมือง อีกทั้งครูต้องปฏิบัติตนให้ดีเพื่อเป็นศักดิ์ศรีของครูที่ได้รับความเชื่อถือจากประชาชน”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายนภดล กำแก้ว ผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนวัดท่าแหว ประธานศูนย์เครือข่ายวังไคร้ – ท่าแลง กล่าวว่า “ครูต้องวางตัวเป็นกลาง และสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีการให้คำแนะนำ ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ และการตรวจสอบเอกสารการเลือกตั้ง วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดในหน่วยเลือกตั้ง อีกทั้งต้องกำกับดูแลให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม โปร่งใสเพื่อไม่ให้มีข้อพิพาทเกิดขึ้นในการเลือกตั้ง” นายอัมรินทร์ คล้าชื่น ผู้อำนวยความสะดวก บ้านสารเห็ด ประธานศูนย์เครือข่ายกัลลหลวง กล่าวว่า “ได้ชี้แจงบทบาทขั้นตอนการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการหน่วยเลือกตั้งทราบ รวมทั้งรณรงค์ให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองทราบ และช่วยเหลือสนับสนุนการเลือกตั้งด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์และยุติธรรม”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นางบุญเยี่ยม กลิ่นเล็ก ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองชุมแสง กล่าวว่า “ครูวางตัวเป็นกลาง กำกับดูแลความเรียบร้อยไม่ให้มีการทุจริต ดูแลทุกขั้นตอนใน

การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใสมีประชาชนรับรู้ตลอดการดำเนินการ” นายองุ่น แสงทอง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านบ่อหลวง กล่าวว่า “ครูต้องกำกับดูแลให้การเลือกตั้ง เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส”

สรุปทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันกับบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกประจำหน่วยเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไป วันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือ ครูที่ได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกประจำหน่วยเลือกตั้ง ต้องวางตัวเป็นกลาง ไม่ประพฤติดนทุจริตการเลือกตั้งและ สนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อีกทั้งต้องกำกับ ดูแลให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาบทบาทของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด เพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทที่ไม่เป็นทางการซึ่ง ส่งผลต่อการเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารและบุคลากร ทางการศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อำนวยความสะดวกสถานศึกษาที่เป็นประธานศูนย์เครือข่าย โรงเรียนของอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จำนวน 11คน และกลุ่มที่3กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 11 คน ผู้ศึกษาจึงได้นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของการสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของครูกับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง นายธีระพร ทองเกิด ผู้อำนวยความสะดวกส่งเสริมการจัด การศึกษา สพป.พบ.เขต 2 กล่าวว่า “จะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเฉพาะกับกลุ่มเพื่อนในวาระ ต่าง ๆ เช่น งานกินเลี้ยงสังสรรค์ งานบวช งานมงคลสมรสหรือในเวลาพัก” นายโยชิน ปิ่นทอง ครู ชำนาญการ โรงเรียนบ้านท่าลาว ช่วยราชการ สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น อย่างเปิดเผยในปัจจุบันการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มครูเป็นเพราะยุคสมัย เศรษฐกิจ สังคมเหตุผล ทางการเมืองระบบการสื่อสารได้เปลี่ยนไป นโยบายของรัฐบาลเปลี่ยนไป แต่จะแสดงความเห็น ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลายมุมมอง”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายสังเวียน อ่อนแก้ว ผู้อำนวยความสะดวก โรงเรียนวัดโคกนดหลวง ประธาน ศูนย์เครือข่ายหนองศาลา อำเภอชะอำ กล่าวว่า “ส่วนใหญ่จะเป็นการพูดคุยถึงนโยบายของแต่ละ พรรค กับกลุ่มเพื่อนๆ แต่การเป็นข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลาง” นายอรุณชัย กัณฐกา ผู้อำนวยความสะดวก โรงเรียนนิคมสร้างตนเองเขื่อนเพชร ประธานศูนย์เครือข่ายนิคม กล่าวว่า “ครูไม่ควรแสดงความ

คิดเห็นทางการเมือง เพราะเป็นข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลาง เพราะเสี่ยงต่อการเสื่อมเสียชื่อเสียง และอาชีพครู”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นางจริยา ศรีอำพรณ ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านท่าไม้รวก กล่าวว่า “จะแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนครูด้วยกัน หรือบางครั้งจะแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่อ อินเทอร์เน็ต เพราะปัจจุบันระบบการสื่อสารที่ได้พัฒนาไปมากแล้วแต่เป็นข้าราชการต้องวางตัว เป็นกลางไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก” นายอัมพร อินทร์สว่าง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียน บ้านบ่อหลวง กล่าวว่า “ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ ต้อง รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียโดยไม่ กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว”

สรุปทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันกับบทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวัน อาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดง ความคิดเห็นเพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ คือทั้งกลุ่มจะแสดงความเห็นเฉพาะในกลุ่ม เพื่อน ๆ และมีความคิดเป็นที่แตกต่างกัน 2 กลุ่มคือการแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต

ประเด็นที่ 2 บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งของครู กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง นายนิวัติ กำไลแก้ว รองผอ. สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “ไม่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองแต่ถึงมีความสัมพันธ์เป็นเพื่อน ก็ไม่มีผลต่อการ เลือกตั้งเพราะครูมีจรรยาบรรณ และวินัย ต้องปฏิบัติงานด้วยความบริสุทธิ์ โปร่งใสและยุติธรรม” นายมิณทร์ ษกฤษฎ ประธานชมรมผู้บริหาร สพป.พบ. เขต 2 กล่าวว่า “รู้จักเป็นเพื่อนนักการเมือง เพราะให้การช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนในเขตการศึกษามาตลอดแต่ใน การเลือกตั้งครูจะวางตัวเป็นกลาง”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายสิน พุ่มพะกา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเขื่อน ประธาน ศูนย์เครือข่ายไร่มะพร้าวพัฒนา กล่าวว่า “ไม่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองเป็นแค่คนรู้จักไม่ได้สนิท สนมจนเป็นเหตุให้เกิดความโน้มเอียงต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง” นายอเนก สมานมิตร ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดอนเตาอิฐ ประธานศูนย์เครือข่ายรวมใจสี่ตำบล กล่าวว่า “รู้จักเป็นเพื่อนกับผู้สมัคร แต่ไม่มีผลหรือเข้าไปเกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือในการเลือกตั้ง”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นายสำเนา หนูเทียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดช้างแทงกระจาด กล่าวว่า “รู้จักนักการเมืองเพราะให้การช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนการศึกษา แต่

ในการเลือกตั้งครูจะวางตัวเป็นกลาง” นายศิริ สระสำราญ ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านหนองโรง กล่าวว่า “รู้จักและเคยร่วมงานต่างๆ แต่ไม่เป็นเหตุให้เกิดความโน้มเอียงต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง”

สรุปทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันกับบทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง คือครูรู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเคยร่วมงาน เคยร่วมงานให้การช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณต่างๆ เพื่อมาสนับสนุนการศึกษา หรือติดต่อเรื่องงานเกี่ยวกับการศึกษา แต่ข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลาง

ประเด็นที่ 3 บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียง

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียงของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง นายสุพล ทิมวัฒน์ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล สพป.พ.บ.เขต 2 กล่าวว่า “รู้จักเป็นเพื่อนร่วมงานกันกับผู้สมัครแต่ไม่เป็นฐานคะแนนให้นักการเมืองให้สิทธิเสรีภาพแก่ตนเองและประชาชนเต็มที่ในการคิด ตัดสินใจที่จะเลือกใคร” นางณัฐฐิยา แก้วถาวร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ สพป.พ.บ. เขต 2 กล่าวว่า “เป็นข้าราชการไม่เป็นฐานคะแนนเสียงให้นักการเมืองให้สิทธิเสรีภาพแก่ตนเองและประชาชนในการคิดตัดสินใจที่จะเลือกตั้งอย่างยุติธรรม”

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 นายเพชร เพิ่มพงษ์พิพัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ายาง ประธานศูนย์เครือข่ายเขากระปุก กล่าวว่า “รู้จักเคยร่วมงานกันแต่ไม่เป็นฐานคะแนนเสียง เป็นข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมืองเป็นแบบอย่างแก่ครูและประชาชน” นายพล นกสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนเขื่อนเพชร ประธานศูนย์เครือข่ายท่าคอย – ยางหย่อง กล่าวว่า “ครูไม่ควรเป็นฐานคะแนนเสียงให้นักการเมืองเพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ”

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 นางปรีชา ตุ่มศรี ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเขื่อนเพชร กล่าวว่า “เป็นครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนและประชาชน รวมทั้งนักเรียน จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะไปเป็นฐานคะแนนเสียงให้นักการเมือง”

สรุปบทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียงทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันคือส่วนมากมีสัมพันธ์เป็นเพื่อนร่วมงานกับผู้สมัครแต่ไม่เป็นฐานคะแนน เพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการและวางตัวเป็นกลาง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ผู้ศึกษาได้นำเสนอบทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทที่เป็นทางการและบทบาทไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการ

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นการศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ ซึ่งอาศัยข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์บุคลากรครู ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีเขต 2 ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 เฉพาะอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จำแนกเป็น 3 กลุ่มรวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน คือ

1. กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 เลือกแบบ เฉพาะเจาะจงเนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง จำนวน 8 คน

2. กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา เลือกสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงจากประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนทั้งของอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำรวม 11 ศูนย์เครือข่ายด้วยประธานศูนย์

เครือข่ายเป็นตัวแทนผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนที่กระจายอยู่ครอบคลุมพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 2 ที่ทำการศึกษาค้นคว้า จำนวน 11 คน

3. กลุ่มครูผู้สอนจำนวน 11 คน สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเผชิญครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง 11 ศูนย์เครือข่าย ๆ ละ 1 คน จำนวน 11 คน (รายละเอียดดังภาคผนวก ข)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นเองจากกรอบแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยออกแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบในบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน คือ (รายละเอียดดังภาคผนวก ก)

ตอนที่ 1 บทบาทของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 อย่างเป็นทางการ ได้แก่

- บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง
- บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ตอนที่ 2 บทบาทของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 อย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่

- บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง
- บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง
- บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียง

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริงครอบคลุมอย่างสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ผู้ศึกษามุ่งศึกษาโดยใช้เทคนิคการศึกษาหลาย ๆ อย่างทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ที่แท้จริงในเขตเลือกตั้งที่ 2 รวมทั้งวิธีการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีบทบาทโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรีเขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

2. วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) โดยวิธีการสัมภาษณ์ที่ใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไม่เคร่งครัดในเรื่องขั้นตอนและลำดับของคำถามในบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งก็ได้ทำให้ข้อมูลบางตอนขาดหายไปแต่บางครั้งกลับเป็นผลดีในแง่ที่เกิดการแตกประเด็นที่น่าสนใจที่ยังอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่สนใจศึกษาเพราะลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการเจาะหาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขตเลือกตั้งที่ 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง

บทบาทของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนของอำเภอท่ายาง และอำเภอชะอำ จำนวน 11 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 11 คน ผู้ศึกษาจึงได้นำเสนอผลการศึกษารูปแบบของการสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ ประเด็นที่ 1 บทบาทในการจัดการเลือกตั้ง พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกัน คือก่อนวันเลือกตั้งนับจากได้รับการมอบหมายหน้าที่จากสำนักงานเขตการศึกษาได้มีการประชุม และทำความเข้าใจกับคณะผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูให้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตามหน้าที่และที่สำคัญครูต้องวางตัวเป็นกลางสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 13 สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ หมวด 4 มาตรา 74 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่และต้องวางตนเป็นกลาง ประเด็นที่ 2 บทบาทในการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้งทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันคือ ครูมีการจัดกิจกรรมรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาสัมพันธ์ใน

หมู่บ้านและชุมชนให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เช่นนักเรียนเดินรณรงค์เผยแพร่การเลือกตั้งถือป้ายเชิญชวนไปเลือกตั้ง เลือกคนดี ไม่ซื้อเสียง และมีการเน้นย้ำว่า ครูต้องวางตัวเป็นกลาง ประเด็นที่ 3 บทบาทในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคือ ครูต้องปฏิบัติหน้าที่ต่างๆอย่างเคร่งครัดตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามกฎระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยความซื่อสัตย์และสุจริต เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่นในฐานะแม่พิมพ์ของชาติ ประเด็นที่ 4 บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันคือ ครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการประจำหน่วยเลือกตั้ง จะวางตัวเป็นกลางไม่ประพฤติตนทุจริตการเลือกตั้งและสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแก่ประชาชนผู้มาใช้สิทธิ์ สื่อมวลชนและคณะเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางที่ตรวจเยี่ยมหน่วยเลือกตั้ง อีกทั้งต้องกำกับดูแลให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และโปร่งใส

ตอนที่ 2 บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทที่ไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนของอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จำนวน 11 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 11 คน ผู้ศึกษาจึงได้นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบของการสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ ประเด็นที่ 1 บทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองพบว่าครูทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันคือ ส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการและมีความคิดเป็นที่แตกต่างกันคือทั้ง 3 กลุ่มจะแสดงความคิดเห็นกันเฉพาะในกลุ่มเพื่อนหรือครูภายในโรงเรียนและแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย มุมมองกว้างขวาง ประเด็นที่ 2 บทบาทความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งพบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันคือครูส่วนใหญ่รู้จักกับผู้สมัครรับเลือกตั้งพบกันตามงานเลี้ยงสังสรรค์ต่าง ๆ หรือติดต่อเรื่องงานเกี่ยวกับการศึกษา แต่ไม่มีความสัมพันธ์ทางการเมือง เพราะเป็นข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลาง ประเด็นที่ 3 บทบาทในการเป็นฐานคะแนนเสียงพบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดที่เหมือนกันคือ ครูมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองและไม่เป็นฐานคะแนนให้นักการเมือง เพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการแต่จะวางตัวเป็นกลาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 8 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนของอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำ จำนวน 11 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มครูผู้สอนจำนวน 11 คน มีประเด็นที่นำมาอธิบายดังนี้

1. บทบาทที่เป็นทางการของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

บทบาทการจัดการเลือกตั้ง บทบาทการรณรงค์ไปลงคะแนนเลือกตั้ง บทบาทการเป็นคณะกรรมการหรือผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง ในภาพรวมพบว่าครูทั้ง 3 กลุ่มมีบทบาทการปฏิบัติที่เหมือนกันจากคำกล่าวของนายนิติ กำไลแก้ว รอง ผอ.สพป.พบ.เขต 2 นายอรุณชัย กัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองเขื่อนเพชร ประธานศูนย์เครือข่ายนิคม นางปรีญา ตุ่มศรี ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนเขื่อนเพชร กล่าวว่า “ได้มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียนดำเนินนโยบายให้ทำกิจกรรมสนับสนุนเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แนะนำครูให้วางตัวเป็นกลางทางการเมือง และรณรงค์ให้นักเรียนสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยจัดกิจกรรมของนักเรียน เดินรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เลือกคนดีไม่ขายเสียง” เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย มาตรา 90 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน กฎหมายรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 ส่วนที่ 13 หมวด 4 มาตรา 74 บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ครูทุกคนต้องทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามบทบาทและหน้าที่ที่อย่างเต็มความสามารถโดยปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและจรรยาบรรณวิชาชีพครู อีกทั้งในการกระทำหรือการปฏิบัติตนของครู ประชาชน ชุมชนคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะของตำแหน่งที่ปฏิบัติอยู่ ไม่มีการประพฤติทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กมล ทองธรรมชาติ (2522 : 25) ได้นิยามความหมายของบทบาทไว้ว่า “บทบาท” หมายถึงแบบแผนของความต้องการ เป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ค่านิยม และการกระทำที่สมาชิกของสังคมต่างคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะของตำแหน่งที่มีอยู่ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของสุพัตรา สุภาพ (2542 : 30) ได้ให้ความหมายของคำว่า

บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น มีตำแหน่งเป็นบิดา บทบาทคือต้องเลี้ยงดูลูก เป็นครู บทบาท คือ สั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดี เป็นแพทย์คือ รักษาคนไข้ จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีบทบาทหลายบทบาทแต่ละบทบาทก็มีความสมบูรณ์ หรือต่างก็สมดุลกัน เช่น มีครูก็ต้องมีนักเรียน มีนายจ้างก็ต้องมีลูกจ้าง มีเจ้านายก็ต้องมีลูกน้อง ทั้งหมดก็มีความแตกต่างกันแต่ก็ยังมีความสัมพันธ์กันและต้องเชื่อมโยงกัน อีกทั้งสอดคล้องกับผล การศึกษาของประยงค์ บัตรสมบูรณ์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประจำจังหวัดอุบลราชธานี การศึกษานี้เพื่อตรวจสอบแบบของ บุคลิกภาพของครูในจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉพาะ โดยจุดประสงค์ส่วนใหญ่ คือ ต้องการทราบว่า บุคลิกภาพของครูที่จะอธิบายว่า บุคลิกภาพดังกล่าวจะนำมาหรือเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นผลจากการศึกษาสำรวจครูประจำตำบล 600 คนจาก 8 อำเภอ โดยเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์และจากครู 282 คน ซึ่งทำการสอนใน 5 อำเภอซึ่งอยู่นอกเขต แทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ที่สามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างสมบูรณ์ แบบสอบถามมีทั้งหมด 35 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อได้ทำการวัดอำนาจจำแนกความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อถือมาแล้ว การศึกษานี้กำหนดตัวแปรตามคือ บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยมกับการมีส่วนร่วม ทางการเมือง และตัวแปรตามคือเขตปฏิบัติการสอน ระดับการศึกษา เพศและอายุการวิจัยปรากฏผล ดังนี้ 1.ครูมีบุคลิกภาพทั้งสองแบบในระดับสูง คือ มีทั้งบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยและอำนาจ นิยมและมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงสุด 2.ความแตกต่างในด้านอายุและเขตปฏิบัติการสอน ไม่มีผลต่อบุคลิกภาพและมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3.ครูชายส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ ประชาธิปไตย ครูหญิงมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม และครูชายส่วนใหญ่ จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าครูหญิง 4.ครูที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาตรีขึ้นไปส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบ ประชาธิปไตย ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญาตรีลงมาส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจ นิยมและครูที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่อนุปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าครูที่มี ระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญาตรีลงมา โดยสรุป ครูในจังหวัดอุบลราชธานีมีบุคลิกภาพทั้งสอง แบบ ซึ่งเป็นแบบแผนปกติของประชาชน โดยส่วนใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนา ถ้าครูส่วนใหญ่ใน ประเทศไทยมีบุคลิกภาพดังกล่าวโอกาสที่ประเทศไทยจะพัฒนาไปสู่ระบอบการปกครองแบบ ประชาธิปไตยทำได้ยาก

2. บทบาทที่ไม่เป็นทางการ ของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด เพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554

ในบทบาทที่ไม่เป็นทางการของครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด เพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 นั้นในส่วนของการแสดงความ

คิดเห็นทางการเมืองครูส่วนใหญ่จะไม่กล้าแสดงความคิดเห็น แต่จะมีการพูดคุยกันบ้างในกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลในครอบครัว แต่จะแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่าดังคำกล่าวของนายโยชิน ปิ่นทอง ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านท่าลาว ช่วยราชการ สพป. พบ. เขต 2 กล่าวไว้ว่า “ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย แต่จะแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลายมุมมอง” นางจริยา ศรีอำพรณ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าไม้รวก กล่าวไว้ว่า “จะแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนครูด้วยกันหรือบางครั้งจะแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะปัจจุบันระบบการสื่อสารที่ได้พัฒนาไปมากแล้วแต่เป็นข้าราชการต้องวางตัวเป็นกลางไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก” ในส่วน of ความสัมพันธ์กับนักการเมือง หรือการเป็นฐานคะแนนเสียงในกับนักการเมือง ครูบางส่วนมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองเป็นเพื่อนและเคยร่วมงาน ส่วนใหญ่จะเป็นแค่คนรู้จัก แต่ถึงมีความสัมพันธ์ก็เพราะให้การช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนการศึกษาไม่มีผลทำให้เกิดการ โน้มเอียงหรือเข้าข้าง หรือกระทำตน ไปเป็นฐานคะแนนเสียงให้กับนักการเมือง เพราะไม่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ และเกรงว่าจะมีผลต่อหน้าที่การงานได้ จึงวางตัวเป็นกลางทางเมืองซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของนายมิญช์ ฅชกฤษ ประธานชมรมผู้บริหาร สพป. พบ. เขต 2 นายสำเนา หนูเทียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดช้างแท่งกระเจาด นายศิริ สระตำราญ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองโรง กล่าวสอดคล้องกันว่า “รู้จักเป็นเพื่อนนักการเมืองเพราะให้การช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณต่าง ๆ เพื่อมาสนับสนุนในเขตการศึกษามาตลอดแต่ในการเลือกตั้งครูจะวางตัวเป็นกลาง” สอดคล้องกับแนวคิดของ อูทซ์ หิรัญโต (2519 : 120) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออกของคนที่คนอื่นคาดคิดหรือคาดหวังให้ทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างการที่ประชาชนคาดหมายหรือหวังให้เขากระทำอย่างนั้น ก็ถือเอาฐานะหน้าที่ทางสังคมของเขาเป็นมูลฐานอีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จานงก์ อิดวิฒนสิทธิ์ (2540 : 37-38) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า คือ การที่บุคคลกระทำหน้าที่ตามสภาพของตนเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้เป็นการกระทำของบุคคล ผู้ที่มีสภาพเหมือนกันย่อมมีการแสดงบทบาทเป็นแบบเดียวกัน บรรทัดฐานที่กำหนดไว้ ลักษณะ ของบทบาทแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1. บทบาทในอุดมคติ (ideal role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้น 2. บทบาทตามที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้ (perceived role) เป็นบทบาท ที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นๆ จะคาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ย่อมเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม หรือ บุคลิกภาพและประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคน 3. บทบาทที่แสดงออกอย่างจริงจัง (actual enacted role) ได้แก่ การกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย สถานการณ์ต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงบทบาทหนึ่งๆ จึงสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทที่บุคคล

รับรู้ก็ได้ สถานภาพจึงเป็นโครงสร้างหรือกรอบที่กำหนดให้บุคคลแสดงบทบาทแตกต่างกันในระดับหนึ่ง แต่มีแนวทางที่สังคมยอมรับได้ สัมพันธ์กับระบบอุปถัมภ์ตามแนวคิดของ (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2543 : 38) ใน “สองนคราประชาธิปไตย” โดยจำกัดความตามระบบอุปถัมภ์ ผู้ได้รับประโยชน์มากก็คือผู้อุปถัมภ์แต่ผู้อุปถัมภ์จะต้องรับผิดชอบต่อการกินดีอยู่ดีของผู้รับอุปถัมภ์ด้วยกฎแห่งศีลธรรมของระบบอุปถัมภ์ คือการตอบแทนซึ่งกันและกันเป็นหลักสำคัญ แต่ปัจจุบันนี้การเอาโรคเอาเปรียบผู้ที่อยู่ในฐานะที่ด้อยกว่ามีมากขึ้นผลที่จะเกิดตามมาก็อาจเป็นการรวมตัวของชนชั้นผู้รับอุปถัมภ์เพื่อช่วยเหลือตนเองซึ่งมีลักษณะของการเกิดขึ้นทางสังคมระบบอุปถัมภ์เป็นผลมาจากความเชื่อของคนไทยในเรื่องบุญกรรมและเรื่องตายแล้วเกิดใหม่ เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้ที่เกิดมาท่ามกลางเงินทองมีทรัพย์สิน อำนาจ วาสนา เป็นเพราะกรรม ที่ทำให้แต่ปางคนเราเกิดมาไม่เท่าเทียมกันด้วยเหตุที่บุญบารมีที่สะสมไว้แต่ปางก่อนแตกต่างกัน ทำให้คนไทยยอมรับความแตกต่างในฐานะตำแหน่งที่ลดหลั่นเป็นชั้นๆว่าเป็นสิ่งที่เป็นธรรมชาติและธรรมดาและยึดถือความแตกต่างเป็นหลักสูงต่ำของฐานะตำแหน่งในการจัดระเบียบทางสังคม(อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539: 3-4) อีกทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของมนตรี เจนวิทย์การ (2524:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประท้วงของครูประชาบาลในช่วงปี พ.ศ. 2521-2523: บทบาทการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่ม “ไร่อำนาจ” กับการโต้ตอบของรัฐบาล ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวความคิดใหญ่สองกรอบ คือ กรอบแนวความคิดว่าด้วยการใช้การประท้วง เป็นยุทธวิธีทางการเมืองของกลุ่ม “ค่อนข้างไร่อำนาจ” และกรอบแนวความคิดว่าด้วย “การเมืองในระบบราชการ” มาใช้วิเคราะห์ ครูประชาบาลเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพต่ำภายในระบบราชการและในสังคม เป็นกลุ่มด้วยอภิสิทธิและไร่ทรัพยากรที่มีสถานภาพต่ำภายในระบบราชการและในสังคมเป็นกลุ่มด้วยอภิสิทธิและไร่ทรัพยากรอื่น ๆ ที่จะใช้ต่อรองทางการเมือง บทบาทการต่อสู้ทางการเมืองของครูประชาบาลที่ใช้การประท้วงเป็นยุทธวิธีนั้น มีลักษณะเป็นแนวเดียวกับที่พบในกรณีการประท้วงของกลุ่มทางสังคมและเศรษฐกิจอื่น ๆ ครูผู้นำการประท้วงต้องอาศัยหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอื่นๆช่วยในการกระจายข่าวเพื่อระดมกำลังสนับสนุนจากบรรดาครูประชาบาล และเพื่อให้การประท้วงเป็นประเด็นสาธารณะที่ได้รับความชอบธรรม นอกจากนี้ ครูผู้ประท้วงยังต้องอาศัยการช่วยเหลือของ “กลุ่มที่สาม” คือนักคิดและกลุ่มที่มีฐานะทางสังคมและอิทธิพลทางการเมืองสูงกว่าซึ่งจะเป็นพันธมิตรและเป็นผู้ที่ไปบีบบังคับให้เป้าหมายของการประท้วงคือ รัฐบาลยอมพิจารณาตลอดจนยอมรับข้อเรียกร้อง การโต้ตอบของรัฐบาลในรูปแบบต่างๆ ก็เช่นเดียวกัน พบว่าเป็นไปในลักษณะเดียวกับการโต้ตอบของรัฐบาลต่อการดำเนินงานของกลุ่มประท้วงในกรณีอื่น ๆ ที่น่าสนใจเป็นพิเศษในกรณีของการโต้ตอบของรัฐบาลต่อการประท้วงของครูประชาบาลก็คือ การรณรงค์ทางด้านการประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้นและเป็นระบบเพื่อลดแรงกดดันจากกลุ่มประท้วงข้อเรียกร้องสำคัญของครูผู้ประท้วงให้จัดตั้งทบวงการศึกษาประชาบาลเป็นเอกเทศจากกระทรวงมหาดไทยและ

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาประชาบาลมาตลอดได้บีบบังคับให้รัฐบาลต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาการศึกษาประชาบาลขึ้นเพื่อแสวงหารูปแบบโครงสร้างการบริหารการประถมศึกษาใหม่ “คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารใหม่เป็นผลของการประนีประนอมผลประโยชน์และอำนาจของการเมืองในระบบราชการ การศึกษาการประถังของครูประชาบาลนี้ ได้ชี้ให้เห็นถึงหนทางและรูปแบบของพัฒนาการการเมืองแบบมวลชนในประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2516 เป็นต้นมา บทบาทและอิทธิพลของกลุ่มนอกระบบราชการจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคตและจะไปจำกัดอำนาจของระบบราชการซึ่งครอบงำการเมืองไทยมาตลอดในการกำหนดเนื้อหาและทิศทางของนโยบายสาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา เรื่อง บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554
 - 1) ควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรมเนื้อหาที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้มากขึ้นและต่อเนื่องทุกปีเนื่องจากการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยมีผลต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนบทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษามีบทบาทในการเลือกตั้งเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการเข้าร่วมรณรงค์การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - 2) ในการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นคณะกรรมการ หรือผู้อำนวยการประจำหน่วยการเลือกตั้งโดยส่วนใหญ่ครูจะวางตัวเป็นกลางเนื่องจากครูเป็นบุคคลของรัฐ และการกระทำที่ผิดกฎหมายอาจนำมาซึ่งโทษทางวินัยที่ร้ายแรงได้
 - 3) ควรให้หน่วยงานของรัฐหน่วยงานอื่นเข้ามาทำหน้าที่ในการเลือกตั้งแทนครูเพื่อที่จะให้การเลือกตั้งมีความเข้มแข็งมากขึ้น เช่น ตำรวจ ทหาร เป็นต้น
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป
 - 1) ควรมีการศึกษาประชาชนในอาชีพอื่น ๆ เพื่อศึกษาเชิงเปรียบเทียบบทบาทในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง
 - 2) ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง ในเขตการเลือกตั้งอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สมวิเชียร (2525) *รัฐศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- กรมการปกครอง (2540) *รายงานวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- _____ (2532) *รายงานการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2531*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- กรรณิกา รัตนะ (2552) “กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบประชาธิปไตย:
กรณีศึกษาบทบาททางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ (2531) *การเลือกตั้ง พรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล*
กรุงเทพมหานคร คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิตติ เรืองเรืองกุลฤทธิ์ (2534) “ความคิดเห็นและรูปแบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล :
ศึกษากรณีเทศบาลนครยะลา” วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง (2545) *การเลือกตั้ง พรรคการเมืองสัมพันธ์ 9 (5) : 101*; มกราคม,
2545
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2550) *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*
ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก.
- คณิน บุญสุวรรณ (2548) *คู่มือการใช้สิทธิของประชาชน* กรุงเทพมหานคร สุขภาพใจ
- จรรยา สุภาพ (2534) *ระบบการเมืองเปรียบเทียบ ประชาธิปไตย: เติบโตและการหลักวิเคราะห์*
การเมืองแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จริยา ผลกล้า (2553) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- จ่านง อติวัฒน์สิทธิ์ (2532) *สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จร บินลอย (2552) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบล
คลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2537) *การบริหารงานพัฒนาชนบท* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์ (2537, 15 มีนาคม) *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง*
วารสารกฎหมาย, 15(1), 1-9
- ชื่น ศรีสวัสดิ์ (2549) *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2535) *รัฐ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
_____ (2524) *ข้อมูลพื้นฐานกึ่งศตวรรษแห่ง การเปลี่ยนแปลงการปกครองไทย*
กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาการพิมพ์
- ชุกดา จิตพิทักษ์ (2525) *พฤติกรรมบุคคลในองค์กรเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
สารมวลชน
- ณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร (2548) *รัฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- คูสิต กลางประพันธ์ (2552) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติและ
ระดับท้องถิ่นของประชาชน: กรณีศึกษาอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร”
ปริญญามหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี
- ถนอม เกษมพิทักษ์พงศ์ (2541) “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนอำเภอบ้านธิ
จังหวัดลำพูนในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ.2539” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จิตยา สุวรรณชะฎู (2530) *สังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546) *รัฐศาสตร์: สถานภาพและพัฒนาการ* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทย
- เทวินทร์ ตติรัตน์ (2532) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองรูปเทศบาล:
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองนครพนม” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทรงฤทธิ์ วรรณกุล (2540) “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอเทิง
จังหวัดเชียงราย: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2539”
การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ธารินี ภาวะสุทธิการ (2516) *ระบบเลือกตั้งและผลสะท้อนต่อพรรคการเมืองในประเทศไทย*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ธีรวัฒน์ บาลทิพย์ (2541) “พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
ปี พ.ศ. 2541: ศึกษากรณีเขตมีนบุรี” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537) *กลวิธีแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชน* กรุงเทพมหานคร ศักดิ์โสภณการพิมพ์
- นรนิติ เศรษฐบุตร (2526) *สถาบันและกระบวนการทางการเมือง* กรุงเทพมหานคร
ศูนย์การพิมพ์พลชัย
- _____ (2541) *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย*
หน่วยที่ 8-15 พิมพ์ครั้งที่ 19 นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542) *ตัวอย่างเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนและกฎหมายที่
เกี่ยวข้อง* นนทบุรี สถาบันพระปกเกล้า
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ (2542) *การเลือกตั้งและพรรคการเมือง: บทเรียนจากเยอรมัน*
กรุงเทพมหานคร สุขุมและบุตร
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544) *สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*
กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำของคุรุสภา
- ประสิทธิ์ สันติกาญจน์ (2544) *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ประสงค์ สาวเสม (2551) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
หลักเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (2552) *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะศิลปศาสตร์ สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ประยงค์ บัตรสมบุญ (2523) *บุคลิกภาพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของครูประจำตำบลจังหวัด
อุบลราชธานี* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปวีณา อุคมกัน (2553) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบล
บางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- ปรีดี เกษมทรัพย์ (2516) *หลักกฎหมายแพ่งทั่วไป* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พิมพ์เนศ

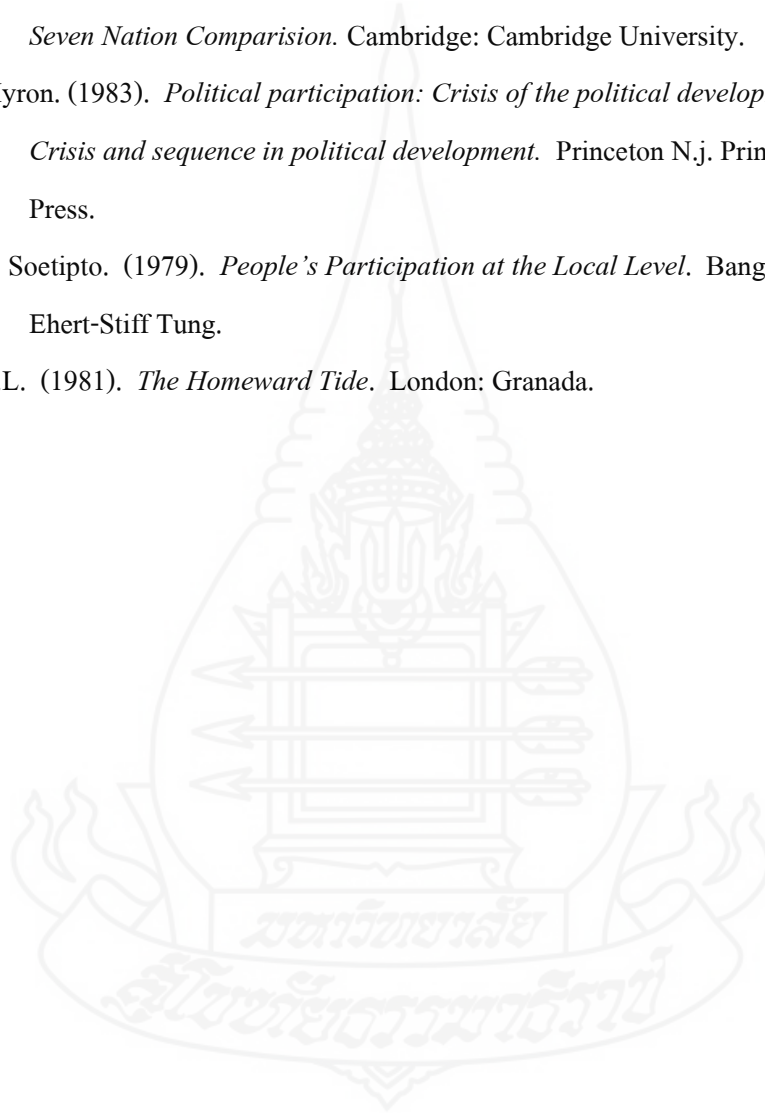
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2532) *การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมืองไทย* เอกสารประกอบ
คำสอน นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2537) *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา
ในปัจจุบัน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา กรุงเทพมหานคร
ศักดิ์โสภณการพิมพ์*
- พิทยา บวรวัฒนา (2544) *จิตวิทยาการเป็นผู้นำ* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- พีระพงษ์ พิพัฒน์เลิศสกุล (2542) “ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการไปใช้สิทธิการลงคะแนน
เลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดตราด” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- พุทธชาติ เชื้อไทย (2546) “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางปู
จังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ไพโรเวศน์ รัตนพันธ์ (2550) “ปัจจัยในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา:
กรณีศึกษาในเขตจังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มนตรี เจนวิทย์การ (2524) *การประท้วงของครูประถมศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2521-2523 : บทบาทการ
ต่อสู่ทางการเมืองของกลุ่ม “ไร้อำนาจ” กับการได้คอบของรัฐบาล กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2539) *การศึกษาชนบท* กรุงเทพมหานคร ศูนย์การพิมพ์พลชัย
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ (2541) *การเมืองยุครัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
กรุงเทพมหานคร สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย*
- ลิขิต หมู่ดี (2538) “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของสภาตำบล:
ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดปทุมธานี” ภาคนิพนธ์
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วิสุทธิ โพธิ์แทน (2542) *แนวคิด และตัวแบบประชาธิปไตยในอุดมคติ* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วัชรวิทย์ ไชยสาระ (2545) *การเมืองภาคประชาชน* กรุงเทพมหานคร วิ.เจ.พรินต์ติ้ง

- วีรพงษ์ รุ่งนโชติ (2543) “ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ (2549) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สมบัติ จันทร์วงศ์ (2525) *รัฐศาสตร์: สถานภาพและพัฒนาการ* กรุงเทพมหานคร อักษรวิทยา
- _____ (2536) *รัฐศาสตร์: เลือกตั้งวิกฤต: ปัญหาและทางออก* กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการจัดพิมพ์คบไฟ
- _____ (2542) *การเมืองแนวคิดและการพัฒนา คณะรัฐประศาสนศาสตร์* กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สมบูรณ์ สุขสำราญ (2531) *การเมืองและการเลือกตั้ง* กรุงเทพมหานคร ม.ป.พ.
- สมวงศ์ ทิพย์ประจักษ์ (2540) “พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งของอาจารย์และข้าราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2538” การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุขุม นวลสกุล (2529) *คู่มือการเมืองและการปกครองไทยและคำอธิบายรัฐธรรมนูญ* กรุงเทพมหานคร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- _____ (2519) *การเมืองการปกครองของไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุจิต บุญบงการ (2529) *ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบัน* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- _____ (2555) “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ค้นคืนวันที่ 12 สิงหาคม 2555 จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=76066>
- สุจิต บุญบงการ และคนอื่นๆ (2525) *การเมืองเปรียบเทียบ: ปัญหาและแนวคิด* คณะรัฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2527 ก) *การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร* กรุงเทพมหานคร โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- _____ (2527 ข) *พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สุพัตรา สุภาพ (2540) *สังคมวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 19) กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สุรพล พุฒคำ (2522) “บทบาทของสภาการศึกษาภาคเหนือ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรพล ศิวานนท์ (2540) “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีอายุระหว่าง 18-19 ปี
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุพล ใจดี (2544) “การมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการ
เลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุภา สกุลเงิน (2545) “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ใหญ่บ้านหลังการจัดตั้ง
องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เสาวนีย์ ศิริพจนานนท์ (2544) “การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสุโขทัย” วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โสภา ชูพิกุลชัย (2522) *จิตวิทยาสังคมประยุกต์* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง กระทรวงศึกษาธิการ (2541) *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง
วิถีชีวิตประชาธิปไตยและการเลือกตั้งระบบใหม่* ม.ป.พ.
- _____ (2543) *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง
ระบบใหม่* ม.ป.พ.
- อานันท์ ปันยารชุน (2541) *มุมมองของนายอานันท์* กรุงเทพมหานคร มติชน
- อภิชัย พันธเสน (2539) *พัฒนาชนบทไทย : สมุทัย และมรรค แนวคิด ทฤษฎี และภาพรวม
ของนักพัฒนา* กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- อภิชัย รัตนะเจริญธรรม (2544) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
พรรคการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อคิน รพีพัฒน์ (2527) *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาสังคมและ
วัฒนธรรมไทย* กรุงเทพมหานคร ศักดิ์โสภณการพิมพ์

- อุดม เกสโรทยาน (2551) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล
เมืองน่าน จังหวัดน่าน” รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนา
ประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- อมร รักษาสัตย์ (2543) *การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย* กรุงเทพมหานคร เจริญผล
- อร่าม จันทร์เพ็ญ (2536) “ทัศนคติของประชาชนต่อพรรคการเมือง กรณีศึกษาเทศบาลนคร
เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อุทัยรัตน์ กากิ่ง (2543) “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น
ศึกษากรณีเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ”
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อินทร์ศร พรหมมินทร์ (2538) “พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนคร
เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- _____. (2555) “การปกครองคืออะไร” ค้นคืนวันที่ 19 เมษายน 2555 จาก
<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=506be5fa14718176>
- _____. (2555) “ปัญหาการมีส่วนร่วมภาคประชาชน” ค้นคืนวันที่ 14 สิงหาคม 2555
จาก <http://www.thaingo.org/writer/view.php?id>
- Allport, Gordon. (1973). *Personality: A psychological interpretation*. New York: Holt.
- Broom, Leonard, & Selnick, Philip. (1977). *Sociology*. New York: Harper & Row.
- Bugnicourt, Jacques. (1982). *Popular Participation in Development in Africa*. Geneva:
Assignment Children.
- Cohen, Bruce J. (1979). *Introduction to sociology*. New York: McGraw-Hill.
- Davies, A.F. (1963). *Australian Democracy: An Introduction to the Political System*. London:
Victoria Longmans.
- David, Butler, and Goa. (1981). *Democracy at the polls: A comparative study of competitive
national election*. Washington D.C.: American Enterprise Institute for Public Policy
Research.
- Geertz, Clifford. (1963). *Old Societies and New States: The Quest for Modernity in Asia and
Africa*. New York: The Free.
- Huntington, Ellsworth. (1977). *Principles of Human Geography*. New York: Wiley.
- Huntington, Samuel P. and Joan M. Nelson (1976). *No Easy Choice: Political Participation in
Developing Countries*. Cambridge: Harvard University.

- Levinson, M. (1964). *Webster's new illustrated dictionary*. Washington, D.C.: Books.
- Pye, Diana. (1966). *CAE Listening & Speaking Skills*. Cambridge: Cambridge University.
- Reeder, William W, Lome (1974). *Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State*. Ph.D. Dissertation. Cornell University.
- Verba Sidney, Norman H Nie. and Kim Jee-on. (1978). *Participation and Political Equalization in Seven Nation Comparison*. Cambridge: Cambridge University.
- Viyner Myron. (1983). *Political participation: Crisis of the political development process in Crisis and sequence in political development*. Princeton N.j. Princeton University Press.
- Wisarano Soetipto. (1979). *People's Participation at the Local Level*. Bangkok: Friedrich Ebert-Stiftung.
- White, A.L. (1981). *The Homeward Tide*. London: Granada.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค่านิยมว่าอิสระ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค่านักว้ออิสระ

- เรื่อง** บทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554
- นักศึกษา** นาย สุรพล กายเพชร
- สถานศึกษา** การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- คำชี้แจง**
1. แบบสัมภาษณ์นี้ผู้ตอบ คือ
 2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้ง สำหรับข้อมูลที่ได้จะนำไปเพื่อการวิจัยเท่านั้น ผู้ศึกษาจะสงวนรายละเอียดและคำตอบของท่านเป็นความลับ และจะไม่ให้กระทบกระเทือน ต่ออาชีพของท่านแต่ประการใด
 3. แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย
 - ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทอย่างเป็นทางการ
 - ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทครูกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี เขต 2 ในการเลือกตั้งทั่วไปวันอาทิตย์ที่ 3 กรกฎาคม 2554 บทบาทอย่างไม่เป็นทางการ

ทั้งนี้ผลการศึกษานำเสนอในภาพรวมจึงขอความกรุณาตอบคำถามให้ตรงตามข้อเท็จจริงมากที่สุด และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
-

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูในบทบาทที่เป็นทางการ

1. ในฐานะที่ท่านเป็นครู/ผู้บริหาร ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในการกำกับดูแลการณรงค์ใช้สิทธิเลือกตั้ง มีการปฏิบัติงานอะไรบ้าง

.....
.....

2. ในการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ท่านมีบทบาททางด้านใดบ้าง

.....
.....

3. พฤติกรรมของครู/ผู้บริหารมีบทบาทในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทางด้านใดบ้าง

.....
.....

4. ในการเป็นผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งท่านมีบทบาททางด้านใดบ้าง

.....
.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูในบทบาทที่ไม่เป็นทางการ

1. ในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ท่านมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่เป็นทางการ ทางด้านใดบ้าง

.....
.....

2. ในฐานะที่ท่านเป็นครู/ผู้บริหารท่านมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองที่ลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างไรบ้าง

.....
.....

3. ท่านมีความสัมพันธ์กับกลุ่มนักการเมืองเป็นฐานคะแนนเสียงที่ไม่เป็นทางการด้านใดบ้าง

.....
.....

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 เลือกแบบเฉพาะเจาะจงเนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง มีจำนวน 8 คน

1. นายนิติ กำไลแก้ว รอง ผอ.สพป.เพชรบุรี เขต 2
2. นายมิน คชกฤษ ประธานชมรมผู้บริหาร สพป.เพชรบุรี เขต 2
3. นายธีระพร ทองเกิด ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
4. นายสุรพล ทิมวัฒน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
5. นายณัฐพัฒน์ อินทร์เจริญ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล
6. นางณัฐฐิยา แก้วถาวร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
7. นางบุพการณ์ จงเจริญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ
8. นายโยธิน ปิ่นทอง ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านท่าลาว ช่วยราชการ

2. กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา เลือกสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจงจากประธานศูนย์เครือข่ายโรงเรียนของอำเภอท่ายางและอำเภอชะอำรวม 11 ศูนย์เครือข่าย ด้วยประธานศูนย์เครือข่ายเป็นตัวแทนผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนที่กระจายอยู่ครอบคลุมพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 2 ที่ทำการศึกษาค้นคว้า จำนวน 11 คน

1. นายอัมรินทร์ คล้าชื่น ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสารเห็ด
ประธานศูนย์เครือข่ายกัลลหลวง
2. นายประดิษฐ์ ศรีสุกใส ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองโรง
ประธานศูนย์เครือข่ายเขากระปุก
3. นายเพชร เพิ่มพงษ์พิพัฒน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่ายาง
ประธานศูนย์เครือข่ายท่ายาง
4. นายพล นกสุข ผู้อำนวยการ โรงเรียนเขื่อนเพชร
ประธานศูนย์เครือข่ายท่าคอย-ยางหย่อง

5. นายนภคณ ก้าแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าแหว
ประธานศูนย์เครือข่ายวังไคร้-ท่าแลง
6. นายกิตติ จันทรปรง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองชุมแสง
ประธานศูนย์เครือข่ายท่าไม้รวก
7. นายอเนก สมานมิตร	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคอนเตาอิฐ
ประธานศูนย์เครือข่ายรวมใจสี่ตำบล
8. นายสังเวียน อ่อนแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโตนดหลวง
ประธานศูนย์เครือข่ายหนองศาลา อำเภอชะอำ
9. นายอรุณชัย กัณฑกา	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองเขื่อนเพชร
ประธานศูนย์เครือข่ายนิคม
10. นายประจวบ กุญแจทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนมะกอก
ประธานศูนย์เครือข่ายห้วยทรายเหนือสามพระยา
11. นายสิน พุ่มพะกา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเขื่อน
ประธานศูนย์เครือข่ายไร่ใหม่พัฒนา

3. กลุ่มครูผู้สอน สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเผชิญครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้ง 11 ศูนย์เครือข่าย ๆ ละ 1 คน จำนวน 11 คน

1. นายสำเนา หนูเทียน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดช้างแทงกระจาด
2. นายพิภพ นาคสวัสดิ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองจอก
3. นายบรรจบ เมฆหมอก	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านพุทวาย
4. นายอัมพร อินทร์สว่าง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ่อหลวง
5. นางปรีชา ตุ่มศรี	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเขื่อนเพชร
6. นางจริยา ศรีอำพรณ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนท่าไม้รวก
7. นายอู๋น แสงทอง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบ่อหลวง
8. นางบุญเยี่ยม กลิ่นเล็ก	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง
9. นายศิริ สระสำราญ	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองโรง
10. นางเบญจมาศ ชันธิรักษา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนมะกอก
11. นายปิ่นวิทย์ ขงภูมิพุทธา	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดท่าคอย

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสุรพล กายเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	14 กุมภาพันธ์ 2505
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	เทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่ง	หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ กองวิชาการและแผนงาน

